

रेशम उत्पादक
(Silk Producer)
छोटो अवधिको पाठ्यक्रम
(दक्षतामा आधारित)

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
पाठ्यक्रम विकास तथा समकक्षता निर्धारण महाशाखा
सानोठिमी, भक्तपुर
२०७९ जेष्ठ

विषय सूची

<u>विवरण</u>	<u>पेज नं.</u>
परिचय :	४
लक्ष्य :	४
उद्देश्यहरु :	४
पाठ्यक्रम विवरण र संरचना :	४
पाठ्यक्रमको विशेषता :	४
तालीम अवधि :	४
लक्षित स्थान :	५
लक्षित समुह :	५
प्रशिक्षार्थी संख्या :	५
प्रशिक्षणको भाषा:	५
प्रशिक्षार्थी उपस्थिति :	५
प्रवेश-मापदण्ड :	५
प्रशिक्षकको न्यूनतम योग्यता :	५
प्रशिक्षक/प्रशिक्षार्थी अनुपात :	५
प्रशिक्षणका माध्या र सामग्री :	५
प्रशिक्षण विधि :	५
प्रशिक्षार्थी मुल्याङ्कन :	६
प्रशिक्षार्थी मुल्याङ्कन ग्रेड निर्धारण :	६
प्रमाण-पत्र प्रदान :	६
सीप परीक्षणको व्यवस्था :	६
श्रेणी विभाजन प्रणाली :	६
प्रशिक्षण सम्बन्धी सुझाव :	६
पाठ्यक्रम कार्यान्वयनको लागि सुझाव :	७
पाठ्य संरचना:	७
मोड्युल १ : पेशागत परिचय	९
मोड्युल २ : पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य	१०
मोड्युल ३: उद्यमशीलता विकास Entrepreneurship Development.....	२०
मोड्युल ४ : आधारभूत औजार, उपकरणहरु तथा सामग्रीहरु	२३
मोड्युल ५ : किम्बु नर्सरी व्यवस्थापन	२४
मोड्युल ६ : किम्बु खेती (Mulberry Cultivation)	३५

मोड्युल ७ : सिचाई (Irrigation)	47
मोड्युल ८ : साना कीरा पालन	५३
मोड्युल ९ : ठूलो कीरा पालन (Late Instars Larva Rearing).....	६६
मोड्युल १० : कोकून/कोया उत्पादन (Cocoon Production).....	७४
मोड्युल ११ : रेशम धागो तयारी (Silk Thread Preparation)	८२
मोड्युल १२ : किम्बुमा लाग्ने रोगकीराको ब्यवस्थापन	९४
मोड्युल १३ : रेशम कीरामा लाग्ने रोगकीराको ब्यवस्थापन	१०६
Infrastructures and Facilities	११५
औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू	११७
आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू.....	११८
पाठ्यक्रम निर्माण कार्यमा संलग्न विज्ञहरू	११९

परिचय :

यो पाठ्यक्रम दक्षतामा आधारित पाठ्यक्रम (Competency-based Curriculum) हो। यस पाठ्यक्रमले प्रशिक्षकहरूलाई सम्बन्धित पेशाको लागि आवश्यक पर्ने आधारभूत ज्ञान तथा सीपहरू प्रदर्शन तथा प्रशिक्षण गर्न र प्रशिक्षार्थीहरूलाई व्यक्तिगत एवम् औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको सुरक्षालाई पहिलो प्राथमिकता दिएर प्रयोगात्मक अभ्यास मार्फत सीप प्राप्त गर्न र दक्ष हुन मार्ग निर्देशन प्रदान गर्दछ। यस पाठ्यक्रममा आधारित रहेर सञ्चालित तालीम कार्यक्रमबाट उत्पादित जनशक्ति सम्बन्धित पेशाको लागि आवश्यक पर्ने सीपहरूमा दक्षता हासिल गरेर अथवा आफूसँग भएका परम्परागत सीप र ज्ञानलाई समेत नवीनतम प्रविधि अनुसार सुधार गरी बजार सान्दर्भिक सक्षम पेशाकर्मीको रूपमा स्वरोजगार हुन अथवा सम्बन्धित उद्योग व्यवसायमा रोजगारी प्राप्त गर्न समर्थ हुनेछन् ।

लक्ष्य:

सम्बन्धित क्षेत्रमा सीपयुक्त जनशक्ति उत्पादन गरी रोजगारी तथा स्वरोजगारका अवसरहरू सिर्जना गर्ने ।

उद्देश्यहरू :

यस पाठ्यक्रममा आधारित रहेर सञ्चालित तालिम कार्यक्रमको अन्तमा प्रशिक्षार्थीहरूले निम्न कार्यहरू गर्न सक्नेछन्:

- किम्बू खेती, रेशम कीरा पालन, कोकून उत्पादन तथा रेशम धागो तयारी सम्बन्धी अवधारणा बोध गर्न,
- रेशम उत्पादन उत्पादनको लागि औजार, उपकरण, बीउ बीजन, मलखाद र विषादीको पहिचान र प्रयोग गर्न,
- रेशम खेतीको लागि किम्बू नर्सरी व्यवस्थापन गर्न,
- किम्बू खेती गर्न,
- किम्बू नर्सरीको एवं खेतीमा सिचाई गर्न,
- कोकून/कोया उत्पादन गर्न,
- रेशम धागो तयार गर्न,
- किम्बू खेतीमा लाग्ने रोगकीराको व्यवस्थापन गर्न,
- रेशम कीरामा लाग्ने रोगकीराको व्यवस्थापन गर्न र
- रोजगार तथा स्वरोजगार भई सीपलाई श्रमसंग आवद्ध गर्न
- व्यावसायिक योजना बनाउन
- रोजगार तथा स्वरोजगार भई सीपलाई श्रमसंग आवद्ध गर्न

पाठ्यक्रम विवरण र संरचना:

यो पाठ्यक्रम रेशम उत्पादक (Silk Producer) ले सम्पादन गर्ने कार्यमा आधारित छ र उक्त कार्यहरूलाई विभिन्न मोड्युलहरूमा समावेश गरिएको छ। यस पाठ्यक्रमले प्रशिक्षार्थीहरूलाई आफ्नो आवश्यकता र सहजता अनुरूपका मोड्युल/हरू मात्र अध्ययन गर्ने सुविधा पनि प्रदान गर्दछ। साथै यसमा व्यक्तिगत सुरक्षा र स्वास्थ्य सम्बन्धी मोड्युल र उद्यमशीलता विकास सम्बन्धी मोड्युल पनि समावेश गरिएको छ (पाठ्य संरचना हेर्नुहोस्)

पाठ्यक्रमको विशेषता:

यो पाठ्यक्रम दक्षतामा आधारित पाठ्यक्रम भएकोले यसमा प्रशिक्षार्थी केन्द्रित सिकाइलाई अनिवार्य गर्दछ। यस पाठ्यक्रमको ८० प्रतिशत समय सीप सिकाइमा र २० प्रतिशत समय सैद्धान्तिक ज्ञानको लागि छुट्याइएको छ। तसर्थ, यस पाठ्यक्रमको जोड पाठ्यक्रममा समावेश गरिएको सीपहरू प्रदान गर्न वा सिकाउनमा हुनेछ ।

तालीम अवधि:

३९० घण्टा

लक्षित स्थान:

यस पाठ्यक्रम बमोजिम तालिम कार्यक्रम सञ्चालन हुन सक्ने कुनै पनि स्थान ।

लक्षित समूह:

- औपचारिक प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिम प्राप्त गर्न इच्छुक युवाहरू
- यस पेशामा अभिरूची राख्ने व्यक्तिहरू

प्रशिक्षार्थी संख्या:

एक समूहमा अधिकतम २० जना ।

प्रशिक्षणको भाषा:

प्रशिक्षणको भाषा नेपाली हुनेछ। यद्यपी, छलफल स्थानीय भाषामा र प्राविधिक शब्दावलीहरू (Technical Terminologies) अंग्रेजीमा उल्लेख हुन सक्नेछन्।

प्रशिक्षार्थी उपस्थिति:

तालीम अवधिभर प्रशिक्षार्थीको उपस्थिति कम्तीमा ९०% पुगेको हुनु पर्नेछ अन्यथा प्रमाण-पत्र पाउन योग्य मानिने छैनन् ।

प्रवेश-मापदण्ड:

तलका आधार पूरा गरेका व्यक्तिहरू यस तालीममा प्रवेश पाउने छन् ।

- आधारभूत शिक्षा (८ कक्षा) उत्तिर्ण र १८ वर्ष उमेर पुगेका नागरिकहरू।
- सञ्चालित प्रवेश परीक्षा उत्तीर्ण गरेका व्यक्तिहरू ।

प्रशिक्षकको न्यूनतम योग्यता:

- सम्बन्धित विषयमा डिप्लोमा तथा प्रमाणपत्र तह अथवा राष्ट्रिय सीप परीक्षण समितिबाट न्यूनतम तह ३ अथवा सो सरहको डिग्री प्राप्त गरी १ वर्षको प्रशिक्षण अनुभव हासिल गरेको र कम्तिमा १ हप्ताको प्रशिक्षक प्रशिक्षण (Training of Trainers) तालिम प्राप्त; अथवा
- सम्बन्धित विषयमा प्रि-डिप्लोमा तह अथवा राष्ट्रिय सीप परीक्षण समितिबाट न्यूनतम तह २ अथवा सो सरहको डिग्री प्राप्त गरी ३ वर्षको प्रशिक्षण अनुभव हासिल गरेको र कम्तिमा १ हप्ताको प्रशिक्षक प्रशिक्षण (Training of Trainers) तालिम प्राप्त ।

प्रशिक्षक/प्रशिक्षार्थी अनुपात:

- व्यावहारिक कक्षाको लागि अनुपात १:१०
- सैद्धान्तिक कक्षाको लागि अनुपात १:२०

प्रशिक्षणका माध्यम र सामग्री:

प्रभावकारी प्रशिक्षण तथा प्रदर्शनका लागि आवश्यक सामग्रीहरू:

- हाते पुस्तिका (Handsout), रुजु सूची (Checklist)
- डिस्प्ले नमूनाहरू, फिल्म चार्ट, पोष्टर, बोर्ड
- श्रव्यदृश्य सामग्री, मल्टिमिडिया प्रोजेक्टर
- कम्प्युटरमा आधारित प्रशिक्षण सामग्री (इन्टरनेटमा उपलब्ध शिक्षण सामग्री, अन्तरक्रियात्मक भिडियो
- वास्तविक वस्तु (Real Object) ।

प्रशिक्षण विधि:

यस पाठ्यक्रममा आधारित रहेर तालिम सञ्चालन गर्दा वयस्क सिकाइ रणनीति अवलम्बन गरिनेछ र प्रशिक्षणको क्रममा उदाहरणयुक्त व्याख्या (Illustrated Talk), छलफल (Discussion), प्रदर्शन (Demonstration), समूह कार्य (Teamwork), निर्देशित अभ्यास (Guided Practice), एकल अभ्यास (Individual Practice), लगायत नविनतम प्रशिक्षण विधिहरू प्रयोग गरिनेछ ।

प्रशिक्षार्थी-मूल्यांकन:

- प्रशिक्षार्थीहरूले प्राप्त सीपको मूल्यांकन सम्बन्धित प्रशिक्षकले नियमित रूपमा गर्नु पर्नेछ ।
- प्रशिक्षार्थीहरूले सिकेको सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञानको मूल्यांकन सम्बन्धित प्रशिक्षकले मौखिक वा लिखित परीक्षाद्वारा गर्नु पर्नेछ ।
- प्रशिक्षार्थीहरूले सफल हुन प्रत्येक मोड्युलका व्यावहारिक र सैद्धान्तिक दुवै मूल्यांकनमा छुट्टाछुट्टै कम्तीमा ६० प्रतिशत अंक प्राप्त गर्नु पर्नेछ ।
- प्रत्येक मोड्युलमा १ वटा आन्तरिक मूल्यांकन र एउटा परीक्षा (सम्बन्धित संस्थाले नै) लिनु पर्नेछ ।
- प्रवेश परीक्षा सम्बन्धित संस्थाले नै संचालन गर्नु पर्नेछ ।

प्रशिक्षार्थी मूल्याङ्कन ग्रेड निर्धारण:

क्र.सं.	उपलब्धि प्रतिशत	स्तरीकृत अङ्क	अक्षरमा उपलब्धिस्तर	उपलब्धि स्तरको व्याख्या
१	९० र सोभन्दा माथि	४.०	A+	सर्वोत्तम (Outstanding)
२	८० र सोभन्दा माथि ९० भन्दा कम	३.६	A	अत्युत्तम (Excellent)
३	७० र सोभन्दा माथि ८० भन्दा कम	३.२	B+	उत्कृष्ट (Very Good)
४	६० र सोभन्दा माथि ७० भन्दा कम	२.८	B	उत्तम (Good)
५	६० भन्दा कम	-	NG	अवर्गीकृत (Not Graded)

प्रमाण-पत्र प्रदान :

यो पाठ्यक्रम अनुसार सञ्चालित तालिम सफलतापूर्वक सम्पन्न गर्ने प्रशिक्षार्थीहरूलाई सम्बन्धित तालिम दिने संस्थाले प्रमाणपत्र प्रदान गर्नेछ। प्रशिक्षार्थीले पाठ्यक्रममा उल्लेख भए बमोजिम मोड्युल क्रम (Module Sequence) अनुसारका केही मोड्युलहरूमात्र सफलतापूर्वक सम्पन्न गरेमा पनि प्रशिक्षार्थीले दिएको निवेदनको आधारमा उक्त मोड्युलहरू उल्लेख गरी सम्बन्धित तालिम दिने संस्थाले प्रमाणपत्र प्रदान गर्नेछ ।

सीप परीक्षणको व्यवस्था:

यो तालिम सफलतापूर्वक सम्पन्न गरी प्रमाणपत्र प्राप्त गरेका प्रशिक्षार्थीहरूले राष्ट्रिय सीप परीक्षण समितिद्वारा निर्धारण गरिएको मापदण्ड पूरा गरेमा सम्बन्धित पेशाको तह १ को सीप परीक्षण परीक्षामा सहभागी हुन सक्नेछन् ।

श्रेणी विभाजन प्रणाली:

- विशिष्ट श्रेणी- ८० प्रतिशत वा माथि अंक ल्याई उत्तीर्ण गर्ने
- प्रथम श्रेणी - ७५ प्रतिशत वा माथि अंक ल्याई उत्तीर्ण गर्ने
- द्वितीय श्रेणी - ६५ प्रतिशत वा माथि अंक ल्याई उत्तीर्ण गर्ने
- तृतीय श्रेणी - ६० प्रतिशत वा माथि अंक ल्याई उत्तीर्ण गर्ने ।

प्रशिक्षण सम्बन्धी सुझाव:

१. प्रशिक्षण पूर्व पाठ्यक्रम पूर्णरूपमा अध्ययन गरी पाठयोजना तयार गर्ने, गराउने।
२. प्रश्नोत्तर सत्र (Question Answer session) को व्यवस्था गर्ने।
३. ८० प्रतिशत समय अभ्यासको लागि छुट्याउने।
४. पाठ्यक्रमको बारेमा प्रशिक्षार्थीहरूलाई जानकारी गराउने।
५. प्रशिक्षार्थी स्पष्ट नहुन्जेलसम्म प्रशिक्षकले सैद्धान्तिक विषयवस्तुलाई प्रभावकारी ढङ्गबाट प्रशिक्षण गर्ने र सीप प्रदर्शन गर्ने।
६. सिकारुलाई सीप अभ्यास गर्नु पूर्व व्यक्तिगत स्वास्थ्य तथा सुरक्षा, औजार, उपकरण प्रयोग तथा सुरक्षा अनिवार्य र सुनिश्चित गर्ने, गराउने।
७. एकल अभ्यास पूर्व पर्याप्त निर्देशित अभ्यास (Guided Practice) गर्ने, गराउने।

८. प्रशिक्षार्थीहरूलाई अन्तर्क्रिया गर्न प्रोत्साहित गर्ने।
९. प्रशिक्षार्थी केन्द्रित सिकाइ पद्धति अवलम्बन गर्ने।
१०. प्रशिक्षार्थीहरूलाई पर्याप्त सिकाइ सामग्रीहरू उपलब्ध गराउने।
११. प्रशिक्षण तथा अभ्यासको समयमा हर समय प्रशिक्षक उपलब्ध हुने।
१२. प्रशिक्षार्थीहरूलाई नियमित उपस्थितिको लागि प्रोत्साहन गर्ने र उनीहरूको हाजिरि अभिलेख राख्ने।
१३. अभ्यासको क्रममा आवश्यकता अनुसार पृष्ठपोषण दिने।
१४. सिकारुले स्वतन्त्र ढङ्गबाट सीप सम्पादन गर्न सक्ने सुनिश्चित गर्ने, गराउने।
१५. सिकारुले सीप सिकाइको क्रममा उत्पादन गरेको बस्तु भए त्यसको मूल्याङ्कन गर्ने, गराउने।
१६. तालिममा हरित टिभिइटी (Green TVET) र प्रशिक्षार्थीहरूको रोजगार सीपहरू (Communication Skills, Thinking Skills, Interpersonal Skills, Technology and Information Technology Skills, Planning and Resource Management Skills and Personal Qualities) तथा लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशिकरणको समेत विकास र कार्यान्वयन हुने गरी कार्य गर्ने, गराउने।

पाठ्यक्रम कार्यान्वयनको लागि सुझाव:

१. सम्बन्धित तालिम प्रदायक संस्था र तालिम कार्यक्रमको गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने आधिकारिक निकायबाट नियमित अनुगमन गर्ने र पाठ्यक्रम कार्यान्वयन भएको सुनिश्चित गर्ने।
२. सम्बन्धित तालिम प्रदायक सस्थाले रोजगारदाता तथा अन्य सरोकारवालाहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गरी प्रशिक्षार्थीहरूको रोजगार तथा स्व-रोजगारको लागि सहजिकरण गर्ने।
३. प्रशिक्षार्थीहरूलाई रोजगार तथा स्व-रोजगार सम्बन्धी परामर्श प्रदान गर्ने, गराउने।
४. प्रशिक्षार्थीहरूको आवश्यक व्यक्तिगत विवरण, रोजगार/स्वरोजगारको अवस्था आदिको अभिलेख राख्ने र नियमित अद्यावधिक गर्ने।
५. पाठ्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा तोकिए बमोजिमको कार्य सम्पादन क्षमतामा नकारात्मक असर नपर्ने गरी आवश्यकता अनुसार पाठ्यक्रममा सुधार गर्न सकिनेछ र आवश्यकता अनुसार थप सीप प्रदान गर्न सकिनेछ।
६. सरोकारवालाहरूले पाठ्यक्रम सुधारको लागि सम्बन्धित निकाय (पाठ्यक्रम विकास तथा समकक्षता निर्धारण महाशाखा, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्) मा औपचारिक रूपमा पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने।

पाठ्य संरचना
रेशम उत्पादक
(Silk Producer)

क्र.सं.	मोड्युल	स्वभाव	समय (घण्टामा)		
			सैद्धान्तिक	ब्यावहारिक	जम्मा
१	पेशागत परिचय (Introduction)	सै	१०		१०
२	पेशागत स्वास्थ्य तथा सुरक्षा (Occupational Safety and Health)	सै + ब्या	४	१२	१६
३	उद्यमशीलता विकास (Entrepreneurship Development)	सै + ब्या	३	१२	१५
४	आधारभूत औजार , उपकरणहरु तथा सामग्रीहरु (Basic Tools, Equipment & Materials)	सै + ब्या	४	६	१०
५	किम्बु नर्सरी ब्यवस्थापन (Mulberry Nursery Management)	सै + ब्या	९	३१	४०
६	किम्बु खेती (Mulberry Cultivation)	सै + ब्या	१०	३५	४५
७	सिंचाई (Irrigation)	सै + ब्या	३	१२	१५
८	साना कीरा पालन (Chowki/Early Instar Larva Rearing)	सै + ब्या	११	३४	४५
९	ठूलो कीरा पालन (Late Instars Larva Rearing)	सै + ब्या	८	३७	४५
१०	कोकून/कोया उत्पादन (Cocoon Production)	सै + ब्या	८	३२	४०
११	रेशम धागो तयारी (Silk Thread Preparation)	सै + ब्या	१०	५५	६५
१२	किम्बुमा लाग्ने रोगकीराको ब्यवस्थापन	सै + ब्या	५	१७	२२
१३	रेशम कीरामा लाग्ने रोगकीराको ब्यवस्थापन	सै + ब्या	४	१८	२२
	जम्मा		८२	३०८	३९०

सै = सैद्धान्तिक/ब्या = ब्यावहारिक

मोड्युल १ : पेशागत परिचय

समय : १० घण्टा (सै) = १० घण्टा

पाठ्य विवरण : यस मोड्युलमा पेशाको विषयमा र गर्नपर्ने कार्यहरूको संक्षिप्त जानकारी, पेशाको मर्यादा, पेशामा रहेर “गर्न हुने” र “गर्न नहुने” कार्यहरू र प्रयोग हुने आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू सम्बन्धी आधारभूत विषयवस्तु समावेश गरिएका छन्। यस मोड्युलमा रेशम उत्पादक पेशाको सामान्य अवधारणा समावेश गरीएको छ।

मोड्युल परिणाम :

यस मोड्युल पूरा भएपछि प्रशिक्षार्थीहरू पेशाको विषयमा र यस पेशा अन्तर्गत गर्नपर्ने कार्यहरू, पेशाको मर्यादा, पेशामा रहेर “गर्न हुने” र “गर्न नहुने” कार्यहरू र प्रयोग हुने औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको बारेमा जानकारी हुनेछन्।

विषय वस्तु :

१. पेशाको पृष्ठभूमी, परिभाषा, कार्यक्षेत्र, महत्व र सम्भावनाबारे जानकारी।
२. पेशाको मर्यादा, पेशामा रहेर “गर्न हुने” र “गर्न नहुने” कार्यहरूको बारेमा जानकारी।
३. पेशा अन्तर्गत गरिने कार्यहरूको बारेमा संक्षिप्त जानकारी।
४. पेशामा प्रयोग हुने औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको परिचय तथा पहिचान।

मोड्युल २ : पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य

समय : ४ घण्टा (सै) + १२ घण्टा (ब्या) = १६ घण्टा

विवरण (Description): यस मोड्युलमा पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य सम्बन्धी आवश्यक ज्ञान र सीपहरू समावेश गरिएका छन्।

मोड्युल परिणाम (Module Outcome): यस मोड्युल पूरा भएपछि प्रशिक्षार्थीहरूले व्यक्तिगत सुरक्षाको खतराका कारणहरू व्याख्या गर्न, व्यक्तिगत साथै औजार, उपकरण, सामग्री, कार्यस्थल र वातावरणको सुरक्षा सुनिश्चित गर्न र कार्यस्थलमा आधारभूत प्राथमिक स्वास्थ्य-सेवा प्रदान गर्न सक्षम हुनेछन्।

कार्यहरू:

१. व्यक्तिगत सरसफाई कायम गर्ने Maintain Personal hygiene
२. व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण प्रयोग गर्ने Use Personal Protective Equipment (PPE)
३. कार्यस्थलको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने Ensure Workplace safety
४. औजार र उपकरणको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने Ensure Tools and Equipment safety
५. आगलागी हुनबाट सुरक्षा गर्ने Protect from Fire Hazard
६. प्राथमिक उपचार गर्ने Provide Basic First-aid Service
७. कार्यस्थलको फोहर व्यवस्थापन गर्ने Manage Workplace Garbage

Module: पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health

Task: १ व्यक्तिगत सरसफाई कायम गर्ने Maintain Personal hygiene

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१. आवश्यक जानकारी लिने।</p> <p>२. व्यक्तिगत सरसफाई कायम गर्न:</p> <ul style="list-style-type: none">• नियमित स्नान गर्ने।• नियमित मुख धुने र अनुहार सफा राख्ने।• नियमित साबुन पानी वा स्यानिटाइजरले हात सफा गर्ने।• नियमित नङ्ग काट्ने र सफा गर्ने।• आवश्यकता अनुसार कपाल काट्ने, कोर्ने र मिलाउने।• तोकिए बमोमिम सफा कपडा लगाउने।• कामको प्रकृति अनुरूप मिल्ने भए मात्र गरगहना, सजावट तथा सुगन्धित सामग्रीहरू प्रयोग गर्ने।• कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">• व्यक्तिगत सरसफाई सम्बन्धी मापदण्ड <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): व्यक्तिगत सरसफाई कायम गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• पेशाको लागि निर्धारित व्यक्तिगत सरसफाई मापदण्ड अपनाएको• सुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको।	<p>व्यक्तिगत सरसफाई:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय र आवश्यकता• मापदण्ड• सरसफाई गर्न प्रयोग हुने सामग्रीहरूको पहिचान र प्रयोग सम्बन्धी जानकारी• ग्रुमिङ (Grooming) सम्बन्धी जानकारी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

व्यक्तिगत सरसफाई सम्बन्धी मापदण्ड र मापदण्ड बमोजिमका औजार, उपकरण र सामग्रीहरू

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- नङ्ग टोक्ने, नाक कोट्याउने, कान कोट्याउने, जथाभावी चिलाउने जस्तो कार्य नगर्ने।
- कार्यस्थलमा सूतीजन्य तथा मादक पदार्थ सेवन निषेध गर्ने।

Module: पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health

Task: २ व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण प्रयोग गर्ने। Use Personal Protective Equipment (PPE)

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१. आवश्यक जानकारी लिने।</p> <p>२. व्यक्तिगत सरसफाई गर्ने।</p> <p>३. काम गर्दा तोकिएको पोशाक लगाउने</p> <p>४. यस पेशाको लागि निर्धारण गरिएको व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण संकलन गर्ने।</p> <p>५. कामको प्रकृति अनुसार निम्न तथा यस पाठ्यक्रमको व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण सूचीमा उल्लेख गरिएका व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरू प्रयोग गर्ने।</p> <p>क. नेत्र रक्षक उपकरण (Eye protectors)</p> <p>ख. श्रवण रक्षक उपकरण Hearing protectors</p> <p>ग. स्वासयन्त्र (Respiratory protector)</p> <p>घ. खुट्टा रक्षक उपकरण Foot</p> <p>ङ. हात रक्षक उपकरण Hand</p> <p>च. टाउको रक्षक उपकरण Head</p> <p>छ. शरीर रक्षक कपडा Clothing</p> <p>६. कामको प्रकृति अनुसार कपाल नअल्लिङ्गने गरी व्यवस्थित गर्ने।</p> <p>७. कार्य समाप्त भए पछि प्रयोग गरिएका व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।</p> <p>८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।</p>	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">कार्यस्थलसम्बन्धित पेशाको लागि निर्धारित व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणको सूची र मापदण्ड <p>निर्दिष्ट कार्य (Task):</p> <p>व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण प्रयोग गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">कार्यचरणहरू क्रमिक रूपमा सम्पादन भएको।व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरू निर्धारित सूची र मापदण्ड बमोजिम प्रयोग गरिएकोसुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको।कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>व्यक्तिगत सुरक्षा सम्बन्धी उपकरण (PPE):</p> <ul style="list-style-type: none">परिचय, प्रकार, पहिचान र मापदण्ड बमोजिम प्रयोगदुर्घटनाका कारणहरूसुरक्षा र सावधानीहरूउपकरणको सरसफाई विधिउपकरणको भण्डारण विधि

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

निर्धारित व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणको सूची र मापदण्ड, सूची बमोजिमका व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- काम गर्दा असुरक्षाका कारकहरू जस्तै कस्सिएको वा ज्यादै खुकुलो कपडा नलगाउने।
- कामबाट ध्यान हटाउने कारकहरू जस्तै मोबाइल फोनको प्रयोग नगर्ने।
- कार्यस्थलमा सूतीजन्य तथा मादक पदार्थ सेवन निषेध गर्ने।

Module: पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health

Task: ३ कार्यस्थलको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने Ensure Workplace Safety

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य म्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">आवश्यक जानकारी लिने।आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।व्यक्तिगत सरसफाई कायम राख्ने।कार्यस्थल सुरक्षाको सुनिश्चितताको लागि:<ul style="list-style-type: none">कार्यस्थल सफा राख्ने (Neat & tidy)कार्यस्थलको भुँडो नचिप्लिने र चिल्लो रहित (Non Slippery & Non-Oily) भएको सुनिश्चित गर्ने।कार्यस्थलमा प्रयोग गरिने औजारहरू व्यवस्थित ढंगले राख्ने।उपकरणहरूलाई आवश्यकता अनुसार सुरक्षा घेरा भित्र राख्ने।सुरक्षा सम्बन्धी संकेत तथा सुरक्षा चिन्हहरू सवैले देखिने र स्पष्ट बुझिने गरी राख्ने।प्रकाश र भेन्टिलेशनको पर्याप्त व्यवस्था भएको सुनिश्चित गर्ने।कार्यस्थलमा भएको दुर्घटना र सुरक्षा सम्बन्धी घटनाहरू सम्बन्धित निकायमा रिपोर्ट गर्ने।प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">कार्यस्थलकार्यस्थल सुरक्षा मापदण्ड <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): कार्यस्थलको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">कार्यस्थल सुरक्षा मापदण्ड पालना गरिएकोसुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको।कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>कार्यस्थलको सुरक्षा सुनिश्चितता:</p> <ul style="list-style-type: none">कार्यस्थल सुरक्षा मापदण्डकार्यस्थल सफा राख्ने विधिऔजार र सामग्रीहरूको भण्डारण प्रकृयासुरक्षा घेराको परिभाषा र प्रयोग तथा महत्वसुरक्षा सम्बन्धी संकेत तथा जानकारीकार्य सम्पादनमा प्रकाश र भेन्टिलेशनको महत्वदुर्घटना सम्बन्धी सामान्य कानूनी जानकारी

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कार्यस्थल सुरक्षा मापदण्ड, मापदण्ड बमोजिमका कार्यस्थल सुरक्षाका सामग्रीहरू

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

कार्यस्थलमा सूतीजन्य तथा मादक पदार्थ सेवन निषेध गर्ने।

Module: पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health

Task: ४ औजार र उपकरणको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने Ensure Tools and Equipment Safety

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादनको उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">आवश्यक जानकारी लिने।आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने।व्यक्तिगत सरसफाई कायम राख्ने।औजार तथा उपकरणहरू नियमित मर्मत-सम्भार गरिएको सुनिश्चित गर्ने।औजार र उपकरण सुरक्षाको सुनिश्चितताको लागि:<ul style="list-style-type: none">औजार तथा उपकरणहरू नियमित मर्मत-सम्भार गरिएको सुनिश्चित गर्ने।चालु अवस्थामा रहेको औजार मात्र प्रयोग गर्ने।चालु अवस्थामा रहेको र पार्टपुर्जाहरू ठिक भएका उपकरणहरू मात्र प्रयोग गर्ने।निर्दिष्ट कार्यको लागि उपयुक्त औजारको मात्र प्रयोग गर्ने।उपकरणहरूलाई आवश्यकता अनुसार सुरक्षा घेरा भित्र राख्ने।प्रयोग गरिएका औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">कार्यस्थलऔजार तथा उपकरण सुरक्षा मापदण्ड <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): औजार उपकरणको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">औजार तथा उपकरण सुरक्षा मापदण्ड प्रयोग गरिएको।औजार तथा उपकरणहरू नियमित मर्मत-सम्भार गरिएको सुनिश्चित गरिएको।औजार तथा उपकरणहरू प्रयोग गर्दा सुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको।कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>औजार उपकरण सम्बन्धी कार्य:</p> <ul style="list-style-type: none">औजार उपकरणहरूको सुरक्षा मापदण्डऔजार तथा उपकरणहरू मर्मत-सम्भारऔजार र सामग्रीहरूको भण्डारण

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

औजार तथा उपकरण सुरक्षा मापदण्ड, व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण (Personal Protective Equipment), पेशागत कार्यको लागि आवश्यक पर्ने औजार तथा उपकरणहरू

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- औजार उपकरणहरू प्रयोग गर्दा चोटपटकबाट जोगिन शतर्क रहने।
- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण (PPE) प्रयोग अनिवार्य गर्ने।
- कार्यस्थलमा सूतीजन्य तथा मादक पदार्थ सेवन निषेध गर्ने।

Module: पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health

Task: ५ आगलागी हुनबाट सुरक्षा गर्ने। Provide Fire Safety

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यावहारिक १.५ घण्टा = २.० घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादनको उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">आवश्यक जानकारी लिने।आवश्यक औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने।आगलागी हुनबाट सुरक्षा गर्न:<ul style="list-style-type: none">आगलागी सम्बन्धी सुरक्षा मापदण्ड अध्ययन गर्ने।अत्याधिक प्रज्वलनशील पदार्थहरूलाई मापदण्ड बमोजिम व्यवस्थापन गर्ने।फायर सेफ्टी उपकरणको व्यवस्था गर्ने।फायर सेफ्टी उपकरण प्रयोग गर्ने तरिका अध्ययन गरी अभ्यास गर्ने।स्वास्थ्यको लागि हानीकारक जैविक तथा रासायनिक पदार्थहरू चुहिन वा पोखिन बाट बच्ने व्यवस्थापन भएको सुनिश्चित गर्ने।विद्युतीय उपकरण तथा तारहरू ठिक अवस्थामा रहेको सुनिश्चित गर्ने।काम सम्पन्न भए पछि आगोजन्य उपकरणहरू बन्द गरिएको सुनिश्चित गर्ने।प्रयोग गरिएका औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">आगलागी सम्बन्धी सुरक्षा मापदण्डफायर सेफ्टी उपकरण सञ्चालन सम्बन्धी म्यानुअल।कार्यस्थल <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): आगलागी हुनबाट सुरक्षा गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">आगलागी सम्बन्धी सुरक्षा मापदण्ड बमोजिम व्यवस्था भएको।सुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको।कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको।	<p>आगलागीबाट हुने क्षति न्यूनीकरण:</p> <ul style="list-style-type: none">फायर सेफ्टी उपकरणहरूको पहिचान र प्रयोगआगलागी सम्बन्धी सुरक्षा मापदण्ड र उपकरण सञ्चालन विधिकार्यस्थलमा प्रयोग हुने विभिन्न रसायनको परिचय, प्रकार र प्रयोगआगलागी हुनसक्ने कारणहरूआगलागी हुनबाट बच्ने उपायहरूआगलागीमा सुरक्षित हुन अपनाउनु पर्ने उपाय तथा सावधानीहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

फायर सेफ्टी उपकरणहरू, फायर सेफ्टी सञ्चालन गर्ने म्यानुअल

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण प्रयोग गर्ने।
- प्रज्वलनशील पदार्थहरूलाई व्यवस्थित ढंगबाट भण्डारण गर्ने।
- विद्युतीय उपकरणहरू चलाउँदा आगलागी हुनसक्ने भएकोले सावधान हुने।

Module: पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health

Task: ६ प्राथमिक उपचार गर्ने। Provide Basic First-aid Service

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यावहारिक २.५ घण्टा = ३.५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१. आवश्यक जानकारी लिने।</p> <p>२. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने।</p> <p>३. प्राथमिक उपचार गर्नु अघि सर्जिकल पञ्चा, मास्क लगाउनुका साथै आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरू प्रयोग गर्ने।</p> <p>४. साबुन पानी अथवा स्यानिटाइजरले हात सफा गर्ने।</p> <p>५. विद्युतीय वस्तुसँगको जोखिम रहेको अवस्थामा कुचालक वस्तु जस्तै :ओभानो कपडा वा काठको लठीले विरामी/घाइतेलाई अलग गराउने।</p> <p>६. विरामी/घाइतेलाई सुरक्षित स्थानमा राखी आराम गराउने।</p> <p>काटेको/घाउचोट लागेकोमा प्राथमिक उपचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • रगत बगिरहेको भए काटेको/घाउचोट भएको भागलाई सफा रुमाल/कपडाको टुक्राले थिच्ने। • रगत बगिरहेको भए काटेको/घाउचोट भएको भागलाई केही समय टाउको भन्दा माथि हुने गरी राख्ने। • काटेको/घाउचोट भएको भागलाई केही समय टाउको भन्दा माथि लैजान नमिल्ने वा खुट्टामा काटेको भएमा काटेको भन्दा माथी कपडा वा रुमालले बाँध्ने। • रगत बग्न रोकिएपछि घाउलाई मनतातो पानीले सफा गर्ने। • संक्रमण हुनबाट बचाउन घाउलाई पट्टीले बाध्ने। • यदि धेरै रगत बगेमा अस्पताल पठाउने। <p>एलर्जीको प्राथमिक उपचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • एलर्जीको कारण पत्ता लगाउने। • एलर्जी भएको भाग सुन्निएको भए मनतातो पानीले सेक्ने। • धेरै एलर्जी भएमा अस्पताल पठाउने। <p>फ्याक्चरको प्राथमिक उपचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • फ्याक्चर भएको भागलाई stabilize गरी सुरक्षित स्थानमा राख्ने। • मर्किएको भाग सुन्निएको भए look warm water ले सेक्ने। 	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्राथमिक उपचार म्यानुअल/मापदण्ड • कार्यस्थल • सिमुलेटेड प्यासेन्ट <p>निर्दिष्ट कार्य (Task):</p> <p>साधारण प्राथमिक उपचार गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • उपचार म्यानुअल/मापदण्ड बमोजिम भएको। • सुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको। • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको। 	<p>प्राथमिक उपचार:</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय, महत्व • प्राथमिक उपचार बाकस (First Aid Kit) मा रहने सामानहरू • प्राथमिक उपचार गर्ने विधि <ul style="list-style-type: none"> ○ काटेको/घाउचोट लागेको, रगत बगेको ○ एलर्जी भएको ○ फ्याक्चर (Fracture) ○ बेहोस भएको (कृत्रिम श्वास प्रश्वास विधि) • सुरक्षा र सावधानीहरू

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ul style="list-style-type: none"> • फ्याक्चर भएको भागमा काभ्रो (splinter) बाध्ने। • फ्याक्चर भएमा अस्पताल पठाउने। <p>जनावर वा किराले टोकेकोको प्राथमिक उपचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • बिरामीलाई टोक्ने जनावर वा किराको पहिचान गर्ने। • टोकेको स्थानमा look warm water ले सफा गर्ने। • पानीमा बस्ने जनावरले टोकेको भए घाउलाई तातोपानीमा दुबाएर १० देखि १५ मिनेट राख्ने। • टोकेको भागमा पट्टी बाध्ने • बिरामीलाई अस्पताल पठाउने। <p>बेहोस भएकालाई प्राथमिक उपचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • बिरामीको शरीरमा कसिएको कपडा भए फुकाल्ने यदि जाडो ठाँउमा भएमा बाक्लो कपडाले ढाकी न्यानो पारेर राख्ने। • खुल्ला हावा भएको ठाँउमा राख्ने। • श्वास फेर्न गाह्रो भए टाउकोलाई खुट्टा भन्दा १०-१२ इन्च माथि उटाएर राख्ने। • श्वास प्रश्वास भएको नभएको जाँच गर्ने • पल्स भएको नभएको जाँच गर्ने • आवश्यक परेमा कृत्रिम श्वास प्रश्वास गराउने। <p>७. आवश्यक थप उपचारको लागि तुरुन्तै नजिकै को स्वास्थ्य संस्थामा लैजाने।</p> <p>८. गम्भिर घटना भएमा घाइतेको विवरण र दुर्घटनाको कारण सम्बन्धित निकायमा रिपोर्ट गर्ने।</p> <p>९. प्रयोग गरिएका औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।</p> <p>१०. साबुन पानी अथवा स्यानिटाइजरले हात सफा गर्ने।</p> <p>११. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।</p>		

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण (Personal Protective Equipment), प्राथमिक उपचार बाक्स (First Aid Kit)
- प्राथमिक उपचार म्यानुअल/मापदण्ड,

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

- घाइते वा बिरामीको वरिपरि भीड हुन नदिने;
- औषधिहरू जथाभावी प्रयोग नगर्ने, एलर्जी भएको भागमा नरगड्ने।
- नाक, कान घाँटीमा केहि वस्तु परेमा/अड्केमा नतान्ने, नठेल्ने, कानमा किराहरू छिरेमा सफा तेल हाल्ने र तुरुन्तै स्वास्थ्य संस्थामा जाने। आँखामा केहि वस्तु परेमा सफा पानीले आँखा सफा गर्ने। माड्ने काम नगर्ने। तुरुन्तै स्वास्थ्य संस्थामा जाने।

Module: पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य Occupational Safety and Health

Task: ७ कार्यस्थलको फोहरमैला व्यवस्थापन गर्ने। Manage Workplace Garbage

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यावहारिक २.५ घण्टा = ३.५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none">१. आवश्यक जानकारी लिने।२. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने।३. आवश्यक व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरू प्रयोग गर्ने।४. कार्यस्थलबाट निस्कने फोहरमैलाको पहिचान गरी हानिकारक, रासायनिक, जैविक र अजैविक, फेरि प्रयोगमा ल्याउन (Recycle गर्न) सकिने, ठोस तथा तरल फोहरमैला छुट्याउने।५. फेरि प्रयोगमा ल्याउन सकिने फोहरमैलालाई फेरी प्रयोगमा ल्याउने अथवा सम्बन्धित ठाउँमा सुरक्षित ढुवानी गरी पठाउने।६. प्रज्वलनशील तथा हानीकारक फोहरमैलालाई सुरक्षित भण्डारण गरी स्रोतमै पृथक्करण तथा प्रशोधन गरी सामान्य फोहरमैला सरह भए पछि सुरक्षित तरिकाले नष्ट गर्ने अथवा सम्बन्धित ठाउँमा सुरक्षित ढुवानी गरी पठाउने।७. स्वास्थ्य संस्थाजन्य फोहरमैला स्रोतमै पृथक्करण गरी प्रशोधन तथा व्यवस्थापन गर्ने।८. प्रयोग गरिएका औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा तथा निर्मलिकरण गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।९. साबुन पानी अथवा स्यानिटाइजरले हात सफा गर्ने।१०. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने।	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">• फोहरमैला व्यवस्थापन मापदण्ड• कार्यस्थल <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): कार्यस्थलको फोहरमैला व्यवस्थापन गर्ने .</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• फोहरमैला व्यवस्थापन मापदण्ड बमोजिम।• सुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको।	<p>फोहरमैला व्यवस्थापन:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• पहिचान, प्रकार र स्रोत• हानिकारक, रासायनिक, जैविक, अजैविक र स्वास्थ्य संस्थाजन्य फोहरमैला व्यवस्थापन विधि• 3R's Principal• फोहरमैला व्यवस्थापन मापदण्ड र प्रचलित कानून• वातावरण प्रदुषण नियन्त्रण गर्ने उपायहरू• सुरक्षा र सावधानीहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण (Personal Protective Equipment), handling tools, waste collection containers, safe area allocated to dispose, फोहरमैला व्यवस्थापन मापदण्ड, फोहरमैला सम्बन्धी प्रचलित कानून

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

प्रज्वलनशील तथा हानीकारक फोहरमैला बातावरणमा खुल्ला छोड्नु हुँदैन

मोड्युल ३
उद्यमशिलता विकास
Entrepreneurship Development

मोड्युल ३: उद्यमशीलता विकास Entrepreneurship Development

समय (Duration): सैद्धान्तिक १८ घण्टा + व्यावहारिक २२ घण्टा = ४० घण्टा
विवरण (Description): यस मोड्युलमा उद्यमशीलता विकास सम्बन्धी ज्ञान र सीपहरू समावेश गरिएका छन्।
मोड्युल परिणाम (Module Outcome): यस मोड्युल पूरा भएपछि प्रशिक्षार्थीहरूले व्यवसाय सञ्चालन गर्ने निर्णय लिन र व्यवसायिक योजना तयार गरी व्यवसाय सुरु गर्न सक्षम हुनेछन्।
कार्यहरू:
१. उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्न निर्णय लिने Make Decision for establishment of Business Industry
२. व्यवसाय योजना तयार गर्ने Prepare Business Plan

Module: उद्यमशीलता विकास Entrepreneurship Development
Task: १ उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्न निर्णय लिने Make Decision for Establishment of Business Industry
समय (Duration): सैद्धान्तिक ३ घण्टा + व्यावहारिक १२ घण्टा = १५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने। २. सम्भावित उद्योग व्यवसायको सूची तयार गर्ने। ३. उपयुक्त विकल्प छनोट गर्न तुलनात्मक अध्ययन गर्ने। <ul style="list-style-type: none"> स्व-मूल्याङ्कन गर्ने। व्यावसायिक विचारको मूल्याङ्कन गर्ने (Strength, Weakness, Opportunities, Threats-SWOT Analysis)। ४. आफ्नो विज्ञता क्षेत्र भित्र पर्ने उपयुक्त उद्योग व्यवसाय छनोट गर्ने। ५. प्रतिवेदन तयार गर्ने। ६. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	अवस्था (Condition): <ul style="list-style-type: none"> औद्योगिक व्यवसाय ऐन निर्दिष्ट कार्य (Task): उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्ने निर्णय लिने। मानक (Standard): <ul style="list-style-type: none"> सम्भावित उद्योग व्यवसायको सूची तयार गरेको। उपयुक्त विकल्प छनोट गर्न स्व-मूल्याङ्कन र व्यावसायिक विचारको मूल्याङ्कन गरी तुलनात्मक अध्ययन गरेको। स्व-मूल्याङ्कन र व्यावसायिक विचारको मूल्याङ्कनको आधारमा आफ्नो विज्ञता क्षेत्र भित्र पर्ने उद्योग व्यवसाय छनोट गरिएको। 	उद्योग व्यवसाय: <ul style="list-style-type: none"> परिभाषा, उद्योग व्यवसाय, स्वरोजगार र रोजगार विचको अन्तर सफल उद्यमीमा हुने गुणहरू नेपालमा सञ्चालित उद्योग व्यवसायहरू बारे संक्षिप्त जानकारी उद्योगको वर्गीकरण: <ul style="list-style-type: none"> लघु उद्यम, घरेलु उद्योग, साना उद्योग, मझौला उद्योग र ठुला उद्योग विचको अन्तर उर्जामूलक, उत्पादनमूलक, कृषि तथा वन पैदावारमा आधारित, खनिज, पूर्वाधार, पर्यटन, सूचना प्रविधि, संचार प्रविधि तथा सूचना प्रसारण प्रविधिमा आधारित उद्योग र सेवामूलक उद्योग विचको अन्तर जोखिम र संभावना: <ul style="list-style-type: none"> स्व-मूल्याङ्कन प्रकृया व्यवसायिक विचारको मूल्याङ्कन (SWOT) र सम्भावित व्यवसायको छनोट प्रकृया जोखिम न्यूनिकरणका उपायहरू

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

औद्योगिक व्यवसाय ऐन, स्वमूल्याङ्कन फाराम, व्यवसायिक विचार मूल्याङ्कन फाराम, प्रतिवेदन फाराम

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

Module: उद्यमशीलता विकास Entrepreneurship Development

Task: २ व्यवसाय योजना तयार गर्ने। Prepare Business Plan

समय (Duration): सैद्धान्तिक ५ घण्टा + व्यावहारिक २० घण्टा = २५ घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१. आवश्यक जानकारी लिने।</p> <p>२. उद्यमीको बारेमा संक्षिप्त उल्लेख गर्ने।</p> <p>३. व्यवसायको ध्येय, उद्देश्य उल्लेख गर्ने।</p> <p>४. बजारीकरण योजना बनाउने।</p> <p>क. बस्तु वा सेवा पहिचान गर्ने।</p> <p>ख. व्यवसाय सञ्चालन हुने स्थान र वितरणको माध्यम निर्धारण गर्ने।</p> <p>ग. लक्षित ग्राहक पहिचान गर्ने।</p> <p>घ. प्रतिस्पर्धि विश्लेषण गर्ने।</p> <p>ङ. बजार हिस्सा आंकलन गर्ने।</p> <p>च. उत्पादन तथा विक्रि लक्ष्य निर्धारण गर्ने।</p> <p>छ. विक्रि तरिका र प्रवद्धनका उपायहरू निर्धारण गर्ने।</p> <p>५. उत्पादन योजना तयार गर्ने।</p> <p>क. उत्पादन प्रकृया र विधि निर्धारण गर्ने।</p> <p>ख. आवश्यक स्थिर सम्पत्ति निर्धारण गर्ने।</p> <p>ग. स्थिर सम्पत्तिमा हासकट्टी निर्धारण गर्ने।</p> <p>६. व्यवसायको संगठनात्मक र व्यवस्थापन योजना तयार गर्ने।</p> <p>क. व्यवसायको स्वमित्वको संरचना निर्धारण गर्ने।</p> <p>ख. व्यवसायको आन्तरिक व्यवस्थापन संरचना निर्धारण गर्ने।</p> <p>ग. व्यवसायको बाह्य व्यवस्थापन श्रोत पहिचान गर्ने।</p> <p>घ. जनशक्तिको आवश्यकता पहिचान तथा निर्धारण गर्ने।</p> <p>ङ. व्यवसायको शिर्षभार खर्चहरू निर्धारण गर्ने।</p> <p>च. सञ्चालन योजना (Operation Plan) तयार गर्ने।</p> <p>७. वित्तीय योजना तयार गर्ने।</p> <p>क. कुल आवश्यक पुँजी निर्धारण गर्ने।</p>	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none">• नमुना व्यवसाय योजना दिइएको <p>निर्दिष्ट कार्य (Task):</p> <p>व्यवसाय योजना तयार गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none">• आफ्नो विज्ञता क्षेत्र भित्र पर्ने उद्योग व्यवसाय छनौट गरिएको।• बजारिकरण योजना समावेश गरिएको।• उत्पादन योजना समावेश गरिएको।• व्यवसायको संगठनात्मक र व्यवस्थापन योजना समावेश गरिएको• वित्तीय योजना समावेश गरिएको• वित्त जुटाउने रणनीति समावेश गरिएको• पारविन्दु विश्लेषण गरिएको।	<p>व्यवसाय योजना:</p> <ul style="list-style-type: none">• परिचय• व्यवसायिक योजनामा समावेश गरिनुपर्ने विवरणहरू• ध्येय, उद्देश्यको परिभाषा, र लेखन प्रक्रिया <p>बजार र बजारीकरण:</p> <ul style="list-style-type: none">• अवधारणा र महत्व• लक्षित वर्गको परिभाषा र पहिचान प्रकृया• प्रतिस्पर्धि पहिचान प्रकृया• बजार हिस्सा आंकलन प्रकृया• उत्पादन तथा विक्रि लक्ष्य निर्धारण प्रकृया• बजार रणनीति <p>उत्पादन योजना:</p> <ul style="list-style-type: none">• अवधारणा र आवश्यकता• उत्पादन योजना निर्माण प्रकृया,• स्थिर सम्पत्तिको हास कट्टी प्रकृया <p>संगठना र व्यवस्थापन:</p> <ul style="list-style-type: none">• अवधारणा र आवश्यकता• शिर्षभार खर्च निर्धारण प्रकृया• संगठनात्मक र व्यवस्थापन योजना निर्माण प्रकृया <p>वित्तीय योजना:</p> <ul style="list-style-type: none">• अवधारणा र आवश्यकता

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्य (Terminal Performance Objective)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
ख. पुँजीको श्रोत व्यवस्थापन रणनीति उल्लेख गर्ने। ग. वित्त जुटाउने रणनीति र ऋण प्राप्ति प्रकृया निर्धारण गर्ने। घ. पारविन्दु विश्लेषण गर्ने। ङ. उत्पादित वस्तु वा सेवाको मुल्य निर्धारण रणनीति उल्लेख गर्ने। ञ. प्रतिवेदन तयार गर्ने। ट. कार्य सम्पादनको अभिलेख राख्ने।		<ul style="list-style-type: none"> • वित्तीय योजना निर्माण प्रकृया • वित्त जुटाउने रणनीति र ऋण प्राप्ति प्रकृया • पारविन्दु विश्लेषण प्रकृया

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

औद्योगिक व्यवसाय ऐन, नमुना व्यवसाय योजना

सुरक्षा सावधानी (Safety Precautions):

मोड्युल ४ : आधारभूत औजार, उपकरणहरू तथा सामग्रीहरू

समय : ४ घण्टा (सै) + ६ घण्टा (ब्या) = १० घण्टा
पाठ्य विवरण : यस मोड्युलमा रेशम उत्पादन कार्यमा आवश्यक पर्ने औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको पहिचान र प्रयोगसंग सम्बन्धित ज्ञान र सीपहरू समावेश गरीएको छ ।
उद्देश्य : <ul style="list-style-type: none"> • आधारभूत औजार, उपकरण र सामग्रीहरूको पहिचान गर्न । • औजार, उपकरण र सामग्रीहरूको प्रयोग गर्न ।
विषय वस्तु : <ul style="list-style-type: none"> • आधारभूत औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको पहिचान गर्ने । • आधारभूत औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको प्रयोग गर्ने ।

औजार तथा उपकरणहरू

क्र.सं.	नाम	क्र.सं.	नाम
१	कुटो	२१	Grafting Tape
२	कोदालो	२२	Masking Tape
३	कोदाली	२३	Rootex Hormone (1,2,3)
४	साबेल	२४	Binding Wire
५	सिकेचर	२५	सिपोलिन (७०/९० गेज) (६ मि X १२ मि)
६	दाँते	२६	इनामेल
७	हँसिया	२७	प्लाष्टिक लकर (ब्योफाइल)
८	मेजरिंग टेप	२८	Wheel Barrow
९	करौती	२९	Green Net
१०	Grafting Knife	३०	प्लाष्टिक क्रेट
११	खन्ती	३१	हजारी
१२	स्प्रेयर (२ लि, ५ लि, १६ लि)	३२	पोलिथिन Flexible पाइप
१३	Weighing Machine (1 kg, 5 kg, 100 kg)	३३	Sprinkle
१४	डोको	३४	Polythine pipe Nozzle
१५	नाम्लो	३५	मल
१६	डोरी	३६	बालुवा
१७	बाँस	३७	माटो
१८	प्लाष्टिक	३८	फ्रेम सहितको माटो चाल्ने जाली
१९	पोलीपट (थैला ३ X ७, ४ X ७, ६ X १०)	३९	Pruning Saw
२०	कुटो	४०	

मोड्युल ५ : किम्बू नर्सरी व्यवस्थापन

समय : ९ घण्टा (सै) + ३१ घण्टा (ब्या) = ४० घण्टा

पाठ्य विवरण : यस मोड्युलमा किम्बू नर्सरी व्यवस्थापन गर्ने कार्यसंग सम्बन्धित आवश्यक ज्ञान र सीपहरु समावेश गरीएको छ ।

उद्देश्य :

१. जग्गा छनौट गर्न
२. नर्सरी लेआउट गर्न
३. नर्सरी ब्याड तयारी गर्न ।
४. Solarization विधिले माटोको उपचार गर्ने ।
५. विषादीले (Pesticides) ले माटोको उपचार गर्न
६. माउ बोटको छनौट गर्न ।
७. कटिङ्ग तयार गर्न ।
८. कटिङ्ग रोप्न ।
९. छापो राख्न (Mulching) ।

कार्यहरु :

१. जग्गा छनौट गर्ने
२. नर्सरी लेआउट गर्ने
३. नर्सरी ब्याड तयारी गर्ने ।
४. Solarization विधिले माटोको उपचार गर्ने ।
५. विषादीले (Pesticides) माटोको उपचार गर्ने ।
६. माउ बोटको छनौट गर्ने ।
७. कटिङ्ग तयार गर्ने ।
८. कटिङ्ग रोप्ने ।
९. छापो राख्ने (Mulching) ।

**कार्य विश्लेषण
किम्बु नर्सरी व्यवस्थापन
(Mulberry Nursery Management)**

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ५ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
ब्यावहारिक : ४ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. १. जग्गा छनौट गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने ३. रुखहरू तथा भाडिहरू नभएको र घाम लाग्ने स्थान छनौट गर्ने । ४. छनौट गरीएको स्थानमा सिचाई, बिद्युत तथा निकासको सुनिश्चितता गर्ने । ५. आवागमनको सहजता सुनिश्चितता गर्ने । ६. आफ्नै जग्गा नभएमा जग्गाधनी पहिचान गरी कबुलियतनामा गर्न सकिने सुनिश्चितता गर्ने । ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): उपलब्ध जग्गा, आवश्यक क्षेत्रफल</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): जग्गा छनौट गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● छनौट गरीएको जग्गामा रुखहरू तथा भाडीहरू नभएको । ● जग्गामा घाम लाग्ने भएको । ● जग्गामा सिचाई, बिद्युत तथा निकास एवं आवागमनको व्यवस्था भएको । ● अरुको जग्गा भएमा अवधि यकिन गरी लिन सकिने सुनिश्चितता गरेको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>जग्गा छनौट</p> <ul style="list-style-type: none"> ● जग्गा छनौटका आधारहरू <p>कबुलियतनामा</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ● ढाँचा <p>कबुलियतनामा गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>कबुलियतनामा गर्ने विधि</p>

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कापी, कलम, कबुलियत लेख्ने कागज

सुरक्षा र सावधानीहरू (Safety Precaution):

१. कबुलियतनामा भएमा प्रचलित कानून बमोजिमको प्रकृया पूरा भएको हुनुपर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ५ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
ब्यावहारिक : ४ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. २. नर्सरी रेखाङ्कन (Layout) गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. विभिन्न ब्लकहरूको आवश्यक क्षेत्रफल निकाल्ने । ४. कागजमा स्केच (sketch) तयार गर्ने । ५. स्केच अनुसार लेआउट गरीने जग्गा यकिन गरी चिन्ह लगाउने । ६. चिन्ह लगाएको ठाँउमा कीला (peg) गाड्ने । ७. बाटो छुट्टाई चिन्ह लगाउने । ८. सिचाई र निकासको लागि चिन्ह लगाई जग्गा छुट्टाउने । ९. स्टोर क्षेत्र छुट्टाई चिन्ह लगाउने । १०. माउबोट रोप्ने ब्लक छुट्टाउने । ११. विउ विरुवाको ब्लक छुट्टाउने । १२. Root stock block छुट्टाउने १३. कलमी Block छुट्टाउने । १४. पार्किङ्ग लगायत अन्य ब्लकहरू छुट्टाउने । १५. प्रयोग गरीएका औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्न । १६. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): माग, लेआउट गर्ने जग्गा र आवश्यक क्षेत्रफल</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): नर्सरी रेखाङ्कन गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Block हरुमा नर्सरी क्षेत्र, माउबोट क्षेत्र, बाटो, सिचाई र निकास स्पष्टसंग छुट्टाएको । ● छुट्टाईएका block हरु निर्दिष्ट साइट र साइजमा देखिएको । ● छुट्टाईएका Block हरु तर्क संगत क्रममा (Logical Order) मा राखिएको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>ले आउट</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व <p>स्केच (sketch)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व <p>लेआउट गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू:</p> <p>ले आउट गर्ने विधि</p>

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and materials):

डोरी, कीला (peg), Calculator, नाप्ने फित्ता, हथौडा, खुर्पा, चुना, बाल्टिन, कागज, कलम, मार्क, खाली ट्याग

सुरक्षा र सावधानीहरू (Safety Precaution):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजार र उपकरण चलाउदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. औजार र उपकरण तथा सामग्रीहरू चलाउँदा टुटफुट हुनबाट जोगाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ५ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
ब्यावहारिक : ४ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ३. नर्सरी ब्याड तयार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्न ३. ब्याडको लागि रेखाङ्कन (layout) भएका जग्गाको यकिन गर्न । ४. यकिन भएको जग्गामा अनावश्यक वस्तुहरू हटाउने । ५. ब्याडको साइज १ मिटर चौडाई, २ मिटर वा आवश्यकता अनुसारको लम्बाई नापेर चारैतिर कीला गाड्ने । ६. छुट्याइएको जग्गामा खनजोत गर्ने । ७. नर्सरी उठेको वा धसिएको वा समथर बनाउने हो सोको यकिन गर्ने । ८. सोही अनुसार उठेको ब्याड बनाउने भए जमिन भन्दा ४ देखि ६ इन्चसम्म अग्लो हुने गरी बनाउने । ९. ब्याडमा मलखाद अनुपात मिलाएर राख्ने । १०. मल माटो मिलाई माटो बुरबुराउँदो र खुकुलो बनाउने । ११. ब्याड सम्प्याउने । १२. प्रयोग गरीएका औजार, उपकरणहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा राख्ने । १३. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): रेखाङ्कन गरिएको जग्गा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): नर्सरी ब्याड तयार गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • रेखाङ्कन अनुसार निर्दिष्ट स्थानमा ब्याड बनाएको । • उठेको नर्सरी ब्याड भए जमीनको सतह भन्दा कम्तीमा ४ देखि ६ इन्च अग्लो भएको । • ब्याड १ मिटर चौडाई र आवश्यकता अनुसार लम्बाई भएको । • माटोमल समान रूपले मिसिएको । • ब्याडको लेभल मिलेको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>नर्सरी ब्याड</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रकार • महत्व <p>मलमाटोको अनुपात र मिलाउने विधि</p> <p>ब्याड बनाउँदा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>ब्याड बनाउने विधि</p>

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and materials):

टेप/फिता, कोदालो, कुटो, कोदाली, साबेल, कीला, डोरी, दाँते, खुर्पा, माटो छान्ने जाली, मलखाद, डोको, नाम्लो, ठेलागाडा, बालुवा

सुरक्षा र सावधानीहरू (Safety Precaution):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजार उपकरण चलाउँदा टुट् फुट् नहुने गरी चलाउने ।
३. औजार, उपकरण प्रयोग गर्दा घाउ, चोटपटक हुनबाट जोगिने गरी सुरक्षित तवरले चलाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ३ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : २ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ४ : सोलराईजेशन (Solarization) बिधिले माटो उपचार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. दिनभरी घाम लाग्ने ठाँउको छनौट गर्ने । ४. जग्गालाई सफा गरी २,३ पटक खनजोत गरी आवश्यक साईज अनुसारको ब्याड बनाउने । ५. प्लट र कुलोलाई पुरै छोप्न मिल्ने साईजको ३०० गेजको सेतो पारदर्शी प्लाष्टिक लिने । ६. तयारी ब्याड कुलेसो समेत ढाक्ने गरी प्लाष्टिकले छोप्ने र वरिपरि माटोले च्याप्ने । (यसरी छोपिएको ब्याडलाई सिजन अनुसार जाडोमा धेरै र गर्मिमा थोरै गरी २१ देखि २८ दिन सम्म राख्न सकिन्छ।) ७. उपचार अवधि पूरा भएपिछ ब्याडबाट प्लाष्टिक हटाई कुटोले माटोलाई हल्कासंग चलाउने र कम्तीमा एक दिन त्यसै छोड्ने । ८. यसरी उपचार गरिएको ब्याडलाई भोलिपल्टदेखि वीड/विरुवा रोप्ने । ९. प्रयोग गरिएका औजार उपकरणहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डार गर्ने । १०. कार्य सम्पादनको अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था(Condition) : कार्यस्थल/जग्गा, नर्सरी</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task) : सोलराईजेशन (Solarization) बिधिले माटो उपचार गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard) :</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्लट र कुलोलाई पुरै छोप्न मिल्ने साईजको ३०० गेजको सेतो पारदर्शी प्लाष्टिक लिएको । • नर्सरी ब्याडलाई प्लाष्टिकले वरिपरि कुलेसो समेत छोपेको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखेको । 	<p>सोलराईजेशन</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • कार्य <p>सोलराईजेशन गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p> <p>सोलराईजेशन गर्ने विधि</p>

आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials) :

कोदालो, फिता, कीला, डोरी, प्लाष्टिक, कुटो, कैची

सुरक्षा र सावधानीहरू (Safety Precautions) :

१. PPE अनिवार्य लगाउने ।
२. जम्मा गरिएका अनावश्यक वस्तुहरू निश्चित स्थानमा मात्र फाल्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ५ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ४ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ५. विषादीले (Pesticides) ले माटोको उपचार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. विषादीले (Pesticides) ले उपचार गर्ने क्षेत्र यकिन गर्ने । ४. भारपात आदि हातले वा कुटोले उखेलेर सफा गर्ने । ५. भारपात संकलन गरी निर्देशित स्थानमा जम्मा गर्ने । ६. जमीन खनजोत गरी बुरबुराउँदो बनाउने । ७. सिफारिस अनुसार रसायनको आवश्यक मात्रा निकाल्ने । ८. तयारी रसायन खनजोत गरेको जमीनको करिब ६ इन्च गहिराई सम्म पुग्ने गरी मिसाउने । ९. विषादी मिलाउना साथ हावा नछिर्ने गरी वाक्लो कालो प्लाष्टिकले जमिन छोप्ने । १०. प्लाष्टिकको छेउछाउमा माटोले थिच्ने । (२-३ हप्ता सम्म यत्तिकै छोडिदिने यस पछि मात्र प्लाष्टिक हटाई खेती लगाउन सकिन्छ) ११. प्रयोग भएका औजारहरूको जम्मा गरी भण्डारण गर्ने । १२. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): उपचार गर्ने क्षेत्र (field), विषादीको किसिम, विषादीको सिफारिस मात्रा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): विषादीले (Pesticides) ले माटोको उपचार गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • सिफारिस अनुसार विषादीको आवश्यक मात्रा निकालिएको । • खनजोत गरेको जमीनको करिब ६ इन्चसम्म गहिराईमा पुग्नेगरी तयारी रसायन मिलाइएको । • हावा नछिर्ने गरी वाक्लो कालो प्लाष्टिकले जमिन छोपेको र प्लाष्टिकको छेउछाउमा माटोले थिचेको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>विषादी (Pesticides)</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • कार्य • फाइदा • बेफाइदा <p>माटो उपचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रकार • महत्व • कार्य <p>विषादीले (Pesticides) ले माटो उपचार गर्ने विधि</p> <p>विषादीले (Pesticides) ले माटोको उपचार गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and materials):

PPE, कोदालो, कुटो, डोको, हँसिया, विषादी, कालो प्लाष्टिक, बकेट वा बाटो, पानी, हजारी, स्प्रेयर, डस्टर, हजारी

सुरक्षा र सावधानीहरू (Safety Precaution):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. विषादी नाङ्गा हातले नछुने ।
३. प्रयोग गरिएका खाली बट्टा तथा प्याकेटहरू निर्दिष्ट स्थानमा विसर्जन गर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ३ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
ब्यावहारिक : २ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ६: माउ बोटको छनौट गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. उपयुक्त किम्बुको जात यकिन गने ४. यकिन भएको क्षेत्रबाट गुणस्तरीय किम्बुको बोट छान्ने । ५. कटिङ्गको लागि आवश्यक पर्ने एक वर्षका धेरै हाँगा भएको माउबोट छान्ने । ६. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p><u>अवस्था (Condition):</u> माउ बोटहरू भएको उपलब्ध जग्गा</p> <p><u>निर्दिष्ट कार्य (Task):</u> माउ बोटको छनौट गर्ने ।</p> <p><u>मानक (Standard):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • उपयुक्त किम्बुको जात यकिन गरेको । • एक वर्षका धेरै हाँगा भएको गुणस्तरीय माउबोट छनौट गरिएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>माउबोट</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • जातहरू (Varieties) <p>गुणस्तरीय माउबोटमा हुनुपर्ने विशेषताहरू</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • Parameter • महत्व <p>माउ बोटको छनौट गर्ने विधि</p> <p>माउ बोटको छनौट गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p>

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and materials):

माउ बोट भएको ब्लकको विवरण, ट्याग, मार्कर

सुरक्षा र सावधानीहरू (Safety Precaution):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ५ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
ब्यावहारिक : ४ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ७ : कटिङ्ग तयार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. कटिङ्ग गर्ने हाँगाहरू भएको माउबोटको यकिन गर्ने । ४. सिकेचरको सहायताले माउबोटबाट पेन्सील साईजका हाँगाहरू काटेर भिक्ने । ५. काटेर भिकिएका हाँगाहरूबाट २ देखि ३ आख्ला भएका ४-५ इन्च लम्बाइका टुक्राहरू काट्ने । ६. कटिङ्गका टुक्राको माथि / टुप्पा तिर सम्म हुने गरी काट्ने । ७. कटिङ्गका टुक्राको फेद तिर खुला भाग धेरै हुने गरी स्लान्टीङ्ग (Slanting) कट गर्ने । ८. तयार भएका कटिङ्गलाई मुठा बनाउने । ९. तयार गरेको कटिङ्गलाई भिजेको जुटको बोरा भित्र राखी बाँध्ने । १०. कटिङ्गको लागि प्रयोग भएका औजारहरू भण्डारन गर्ने । ११. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): माउबोटबाट ल्याइएका हाँगाहरू, कटिङ्गको आवश्यक संख्या वा माग</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): कटिङ्ग तयार गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • माउबोटबाट पेन्सील साईजका हाँगाहरू काटेको । • कटिङ्गमा २-३ आख्ला भई ४-५ इन्च लामा भएको । • कटिङ्गको आकार मिलेको । • कटिङ्गको तल्लो भागमा भिजेको परालका टुक्राहरू वा Sphagnum Moss ले बेरेको । • कटिङ्गलाई चिसो बोरामा राखेर बाँधिएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>कटिङ्ग</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व <p>Sphagnum Moss</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • गुणहरू <p>कटिङ्ग तयार गर्ने विधि</p> <p>कटिङ्ग काट्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p>

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and materials):

माउबोटहरू भएको ब्लक, सिकेचर, स्केल, Sphagnum Moss, जुटको बोरा, पानी, हजारी, पराल, कैंची, डोरी, ट्याग

सुक्षा र सावधानीहरू (Safety Precaution):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजार, उपकरण चलाउदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू चलाउँदा टुट फुट हुनबाट जोगाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ५ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
ब्यावहारिक : ४ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ८ : कटिङ्ग रोप्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने ३. कटिङ्ग रोप्ने तयारी नर्सरीको यकिन गर्ने । ४. नर्सरीमा १० cm को फरकमा २ देखि ३ से.मी गहिरो रेखा/लाइन बनाउने । ५. कटिङ्गलाई फेदको कट भागको वरिपरि Rootex लगाई २ वटा नोड जमिन मुनी पर्ने गरी २०-२२ cm को फरकमा करिब ४५° देखि ६०° को कोण बनाई छड्के पारेर गाड्ने । ६. कटिङ्ग रोपेको वरिपरिको माटो थिच्ने । ७. कटिङ्ग रोपेको नर्सरीमा Mulching गर्ने । ८. हजारीले हल्का सिचाइ गर्ने । ९. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): तयारी कटिङ्ग, तयारी Nursery व्याड</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): कटिङ्ग रोप्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • २ देखि ३ वटा नोड भएको कटिङ्गहरू बोटदेखि बोट २०-२२ से.मी. र लाइन देखि लाइन १० से.मी. को फरकमा रोपेको । • ४५° देखि ६०° को कोण बनाई छड्के पारेर कटिङ्ग गाडिएको । • कटिङ्गको वरिपरिको माटो थिचेको । • Mulching गरेको नर्सरीमा हजारीले सिचाइ गरिएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>Rootex</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रकार • महत्व • प्रयोग गर्ने विधि • कटिङ्ग रोप्ने तरिका <p>Mulching</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रकार • महत्व • प्रयोग गर्ने विधि <p>कटिङ्ग रोप्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>कटिङ्गको हेर विचार गर्ने तरिका</p>

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and materials):

तयारी कटिङ्ग, कुटो, Rootex, Mulching Materials, पानी, हजारी, सिकेचर

सुक्षा र सावधानीहरू (Safety Precaution):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजार, उपकरण चलाउदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू चलाउँदा टुट्फुट हुनबाट जोगाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ४ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ९ : छापो राख्ने (Mulching)

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. कटिङ्ग रोपेको नर्सरीको छापो हाल्नु पर्ने Plot को यकिन गर्ने । ४. नर्सरीमा रोपिएका कटिङ्गको चारै तिर नहल्लीने गरी २ इन्च बाक्लो छापो बिछ्याउने । ५. छापो माथि भिज्ने गरी हजारीद्वारा पानी दिने । ६. प्रयोग भएका औजार जम्मा गरी भण्डारण गर्ने । ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): कटिङ्ग रोपेको नर्सरी</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): छापो राख्ने (Mulching) ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● कटिङ्ग वरिपरि माटो ढाक्ने गरी २ इन्च बाक्लो छापो लगाएको । ● छापोमा चिस्यान देखिएको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>छापो (Mulching)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● प्रकार ● महत्व <p>Mulching गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>Mulching गर्ने विधि</p> <p>Mulching गर्दा हुने फाइदा र वेफाइदाहरू</p>

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and materials):

Mulching Materials, हजारी, पानी, हँसिया, डोको, ठेलागाडा

सुरक्षा र सावधानीहरू (Safety Precaution):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजारहरू प्रयोग गर्दा चोट, पटक लाग्न बाट जोगिने ।

मोड्युल ६ : किम्बु खेती (Mulberry Cultivation)

समय : १० घण्टा (सै) + ३० घण्टा (ब्या) = ४० घण्टा

पाठ्य विवरण : यस मोड्युलमा किम्बू खेती गर्ने कार्यसंग सम्बन्धित आवश्यक ज्ञान र सीपहरु समावेश गरीएको छ ।

उद्देश्यहरु :

१. जग्गाको छनौट गर्न ।
२. माटोको नमुना संकलन गर्न ।
३. जमिनको तयारी गर्न ।
४. जग्गाको रेखाङ्कन गर्न ।
५. किम्बु रोपन खाल्टो (Pit) खनन ।
६. बिरुवा रोपने खाडल भर्ने ।
७. बिरुवा रोपन ।
८. गोडमेल गर्न ।
९. किम्बु बोटको काँटछाँट गर्न ।
१०. वार्षिक मलखादको व्यवस्था गर्न ।

कार्यहरु :

१. जग्गाको छनौट गर्ने ।
२. माटोको नमुना संकलन गर्ने ।
३. जमिनको तयारी गर्ने ।
४. जग्गाको रेखाङ्कन गर्ने ।
५. किम्बु रोपन खाल्टो (Pit) खन्ने ।
६. बिरुवा रोपने खाडल भर्ने ।
७. बिरुवा रोपने ।
८. गोडमेल गर्ने ।
९. किम्बु बोटको काँटछाँट गर्ने ।
१०. वार्षिक मलखादको व्यवस्था गर्ने ।

कार्य विश्लेषण
किम्बु खेती
(Mulberry Cultivation)

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. १ : जग्गाको छनौट गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. रुखहरू तथा भाडिहरू नभएको र घाम लाग्ने स्थान छनौट गर्ने । ४. छनौट गरीएको स्थानमा सिचाई, बिद्युत तथा निकासको सुनिश्चितता गर्ने । ५. आवागमनको सहजता सुनिश्चितता गर्ने । ६. आफ्नै जग्गा नभएमा जग्गाधनी पहिचान गरी कबुलियतनामा गर्न सकिने सुनिश्चितता गर्ने । ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): उपलब्ध जग्गा, आवश्यक क्षेत्रफल</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): जग्गा छनौट गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● छनौट गरीएको जग्गामा रुखहरू तथा भाडीहरू नभएको ● जग्गामा घाम लाग्ने भएको । ● जग्गामा सिचाई, बिद्युत तथा निकास एवं आवागमनको व्यवस्था भएको । ● अरुको जग्गा भएमा अवधि यकिन गरी लिन सकिने सुनिश्चितता गरेको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>जग्गा छनौट</p> <ul style="list-style-type: none"> ● जग्गा छनौटका आधारहरू <p>कबुलियतनामा</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ● ढाँचा <p>कबुलियतनामा गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>कबुलियतनामा गर्ने विधि</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कागज, कलम, मेजरिङ्ग टेप, क्यामेरा

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. विवाद रहित जग्गा छनौट गर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. २ : माटोको नमुना संकलन गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. किम्बु खेती गर्ने जमिनमा <u>"Z"</u> वा <u>"N"</u> आकारमा फर्मको कम्तीमा ५ स्थानबाट माटो नमुना लिने । ४. हरेक नमूना लिने स्थानमा ४० से.मी. गहिरो खाल्टो बनाउने । ५. ५ वटै खाडलबाट <u>V</u> आकारमा माथि देखि तलसम्मको माटो आउने गरी १ से.मी. पातलो लेयरको माटो लिने । ६. ५ वटै ठाँउ को माटो एकै स्थानमा राखी बराबर मिसाएर करिव ०.५ वा १ के.जी. नमुना माटोलाई १ थैलामा राख्ने । ७. थैलामा माटोको नमुना लिएको स्थान, कृषकको नाम, लिएको गहराई, मिति स्पष्ट खुल्ने गरी लेबल गर्ने र ब्यायोगशाला पठाउने । ८. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ९. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): उपलब्ध जग्गा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): माटोको नमुना संकलन गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • माटोको नमुनामा कृषकको नाम, ठेगाना, माटो लिएको मिति, लगाएको बाली, लेबल गरेको माटोको नमुना भएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>माटोको नमुना संकलन</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • माटो नमुना लिँदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू • माटो नमूना लिने विधि

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कोदाली, साबेल, प्लाष्टिक वा कपडाको थैला, कलम, मार्कर

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजार प्रयोग गर्दा चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ५ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ४ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ३ : जमिनको तयारी गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. माथिल्लो सतहको ढुंगा, काठका टुक्रा आदी हटाउने । ४. भिरालो जग्गा भएमा स्लोपलाई कमिमा १ मिटरको चौडाई र जग्गाको अवस्था अनुसार लम्बाई भएको गह्रा (Terrace) बनाई सम्याउने । ५. खन्ने र अनावश्यक वस्तु हटाउने । ६. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : उपलब्ध जग्गा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): जमिनको तयारी गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● जग्गामा अनावश्यक वस्तु हटाइएको । ● स्लोपलाई कमिमा १ मिटरको चौडाई र जग्गाको अवस्था अनुसार लम्बाई भएको गह्रा (Terrace) बनाई सम्याइएको ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>गह्रा (Terrace) खेती</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व <p>A-Frame</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ● प्रयोग विधि <p>जमिनको सतह मिलाउँदा ध्यान दिनपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कोदालो, डोरी, काठको किला (Peg), A Frame, गल, गैंची, साबेल, ठेलागाडा, बोरा, डोको

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजार प्रयोग गर्दा चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ४ : जग्गाको रेखाङ्कन गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. एक हार देखि अर्को हार (Row to Row) १ देखि १.५ मिटर र एक विरुवा देखि अर्को विरुवा (Plant to Plant) को दुरी ५० से.मी. देखि ७० से. मी. राखेर चिन्ह लगाउने । ४. बाटो छुट्टाई चिन्ह लगाउने । ५. सिचाई र निकासको लागि चिन्ह लगाई जग्गा छुट्टाउने । ६. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): उपलब्ध किम्बु खेती गर्ने जग्गाको अवस्था</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): जग्गाको रेखाङ्कन गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • एक हार देखि अर्को हार (Row to Row) १ देखि १.५ मिटर र एक विरुवा देखि अर्को विरुवा (Plant to Plant) को दुरी ५० से.मी. देखि ७० से. मी. राखेर चिन्ह लगाइएको । • बाटो, सिचाई र निकासको व्यवस्था गरिएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>जग्गाको रेखाङ्कन</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • प्रकार <p>जग्गाको रेखाङ्कन रेखाकन गर्ने विधिहरू</p> <p>जग्गाको रेखाङ्कन गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

डोरी, Peg, मेजरिड टेप, हथौडा, खुर्पा

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजार प्रयोग गर्दा चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कल समय : ५ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ४ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ५ : किम्बु रोप्न खाल्टो (Pit) खन्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. रेखाङ्कनको चिन्हो केन्द्रमा पर्ने गरी ३५-४० से. मि. व्यास (Diameter) र ३५-४० से. मि. गहिरो खाडल खन्ने । ४. खाडल खनेको माथिल्लो सतहको माटो अलगगै र जमिन मुनिको माटो छुट्टा छुट्टै राख्ने । ५. यसरी तयार गरिएको खाडललाई १५ देखि २० दिन सम्म खुल्ला छोड्ने । ६. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): किम्बु रोप्न रेखाङ्कन गरिएको जग्गा र क्षेत्रफल</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): किम्बु रोप्न खाल्टो (Pit) खन्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • विरुवा सार्नुभन्दा १५ देखि २० दिन अगावै ३५-४० से. मि. व्यास (Diameter) र ३५-४० से. मि. गहिरो खाडल खनेको । • माथिल्लो सतहको र तल्लो सतहको खनेर निस्किएको माटो छुट्टा छुट्टै राखिएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>किम्बु रोप्ने खाडल</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • खन्ने तरिका • खाडल <ul style="list-style-type: none"> ○ आकार ○ प्रकार ○ गहिराइ <p>खाडल तयार गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कोदालो/खन्ती/चाँदे/Pit Digger, गल, गैँची, सावेल, डोरी, लठी, मेजरिङ्ग टेप

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजर चलाउँदा होसियारी पूर्वक प्रयोग गर्ने ।
३. औजर चलाउँदा टुटफुट हुनबाट जोगाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ५ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ४ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ६ : बिरुवा रोप्ने खाडल भर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. सिफारिस अनुसारको मलखादको मात्रा निकाली तयार गर्ने । ४. खाडलको केन्द्र भागमा एउटा करिब १ मीटर को किला गाड्ने । ५. खाडल खन्दा निस्किएको माथिल्लो सतहको माटोले खाडलको तल्लो आधा भाग पुर्ने । ६. बाकि आधा भाग खाडलमा सिफारिस मात्राको मलखाद र माटो मिसाएर जमिनको सतहभन्दा केहि माथि उठ्ने गरी खाडल पुर्ने । ७. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): किम्बु फर्म/जमीन</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): बिरुवा रोप्ने खाडल भर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● जमिनको सतहभन्दा केहि माथि उठ्ने गरी खाडल पुरिएको । ● खाडलको केन्द्र भागमा किला गाडिएको । ● निर्धारण गरिएको चेकलिष्ट अनुसार चरण पुरा गरेको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>बिरुवा रोप्ने खाडल</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ● खाडल भर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू <p>बिरुवा रोप्ने खाडल भर्ने तरिका</p> <p>मलखादको सिफारिस मात्रा</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कोदालो, कम्पोष्ट मल, गोबर मल, युरिया, डि.ए.पी, पोटास, खरानी, हड्डीको धुलो, जिङ्ग धुलो, गाड्ने किला, Weighing Machine, Calculator, साबेल

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. काम गर्दा चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कल समय : ५ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ४ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ७ : बिरुवा रोप्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. लठ्ठी गाडेको भागमा कुटो वा कोदालोको सहायताले बिरुवाको जरा सजिलै अटाउने आकारको खोपिल्टो वा खाडल खन्ने । ४. जरा नदोब्रिने गरी, कलमी गरेको भाग जमिन भन्दा २, ३ इन्च माथि पर्ने गरी बिरुवा रोप्ने । ५. बिरुवाको वरिपरीको माटोलाई खुट्टा वा दुबै हातले पुरा शरीरको तौलको बलले थिच्ने । • एउटा लठ्ठी गाडि बिरुवा लाई हलुका संग बाँध्ने। ६. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): किम्बु फर्म/जग्गा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): बिरुवा रोप्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • बिरुवा सिधा बनाउन लठ्ठी गाडि बाधिएको। • बगानमा बिरुवा जरा नदेखिने गरी रोपेको । • मल्चिङ गरिएको। • चिस्थान कायम भएको। • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>बिरुवा रोपन</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रकार • महत्व <p>बिरुवा रोप्ने विधि</p> <p>बिरुवा रोदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कुटो, कोदालो, बाँस वा काठका कीला

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य लगाउने ।
२. बिरुवा नभाँचिने गरी लगाउने ।
३. औजर चलाउँदा टुटफुट हुनबाट जोगाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कल समय : ५ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ४ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ८ : गोडमेल गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. भौतिक विधि मार्फत विरुवाको वरिपरिको भारपातहरू उखेल्ने र हटाउने । ४. भारपात उखेली हटाईसके पश्चात कुटोको मद्दतले हल्का खनेर माटो खुकूलो बनाउने । ५. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ६. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): किम्बुको बगैचा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): गोडमेल गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • भारहरू हटाईएको । • ब्याडको माटो खुकूलो भएको • माटो र विरुवाको जरा भिज्ने गरी सिंचाई भएको । • विरुवाको जरा र कान्डमा चोट नदेखिएको। • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>गोडमेल</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व <p>गोडमेल गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p> <p>गोडमेल गर्ने तरिकाहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कोदालो, कोदाली, कुटो, दाँते, डोको, नाम्लो

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. विरुवाको भाचिनबाट बचाउने ।
३. औजर चलाउँदा टुटफुट हुनबाट जोगाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. १० : किम्बु बोटको काँटछाँट गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. व्याथम कटाइ (Primary Pruning) विरुवा एक मिटर अग्लो भए पछि काट्ने ४. बढी पानी पर्ने र अग्लो स्थानमा ५० सेन्टीमिटर भन्दा बढी र कम पानी पर्ने होचो ठाउँमा २० से. मि. सम्म राखेर काट्ने । ५. पात उत्पादन भएको कारण समय समयमा काँटछाँट गर्ने । ६. पातहरू १ से.मी. ठाउँ खाली रहने गरी काट्ने । ७. पात भरेको बेला (Dormant stage) मा काँटछाँट गर्ने । ८. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ९. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : किम्बुको बगैँचा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): किम्बु बोटको काँटछाँट गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • विरुवा राम्ररी काँटछाँट गरेको । • सुकेको, रोग लागेको हाँगाहरू काटेको । • खुल्ला हुने गरी मिलाएर काँटछाँट भएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>काँटछाँट(Training Pruning)</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रकार • महत्व <p>किम्बु बोटको काँटछाँट गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>किम्बु बोटको काँटछाँटको प्रकारहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

सिकेचर, करौती, डोरी

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. विरुवालाइ होशियारी पूर्वक काँटछाँट गर्ने ।
३. औजर चलाउँदा टुटफुट हुनबाट जोगाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. १० : वार्षिक मलखादको व्यवस्था गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. विरुवाको १ मिटर Radius मा चिन्ह लगाउने। ४. चिन्ह लगाएको स्थानमा १ फिट गहिरो खाडल खन्ने। ५. सिफारिस मलखाद मात्रा मिलाइ trench भर्ने। ६. भरिएको trench मा सिंचाइ गर्ने। ७. Mulching गर्ने। ८. तेस्रो हिउँदे मौसममा लगाउने । ९. मल हाली सकेपछि सिंचाइ गरी मल्चीड गर्ने । १०. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ११. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): मलखाद, बगैचा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): वार्षिक मलखादको व्यवस्था गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● विरुवाको वरिपरी मलखाद हालेको । ● मल्चीड गरेको । ● सिंचाइ गरिएको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>मलखादको व्यवस्थापन</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ● मलखादको प्रकार ● मलको डोज ● किम्बु खेतीमा मलखादको महत्व <p>सिफारिस NPK, compost को मात्रा।</p> <p>मल प्रयोग गर्ने समय।</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

मलखाद, डोको, कोदालो, पानी, मल्चीड, Weighing Balance

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य लगाउने

मोड्युल ७ : सिचाई (Irrigation)

समय : ३ घण्टा (सै) + १२ घण्टा (ब्या) = १५ घण्टा

पाठ्य विवरण : यस मोड्युलमा किम्बु नर्सरी/खेतीमा गरीने सिचाई गर्ने कार्यसंग सम्बन्धित आवश्यक ज्ञान र सीपहरु समावेश गरीएको छ ।

उद्देश्यहरु :

- १ Sprinkle विधिले सिचाई गर्ने ।
- २ थोपा विधिबाट सिचाई गर्ने ।
- ३ कुलो (Furrow) विधिबाट सिचाई गर्ने ।
- ४ बेसिन (Basin) विधिबाट सिचाई गर्ने ।

कार्यहरु :

- १ Sprinkle विधिले सिचाई गर्ने ।
- २ थोपा विधिबाट सिचाई गर्ने ।
- ३ कुलो (Furrow) विधिबाट सिचाई गर्ने ।
- ४ बेसिन (Basin) विधिबाट सिचाई गर्ने ।

कार्य विश्लेषण
सिचाई
(Irrigation)

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. १ : Sprinkle विधिले सिचाई गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१ आवश्यक जानकारी लिने ।</p> <p>२ आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने ।</p> <p>३ Sprinkle गर्नु पर्ने क्षेत्र एकिकन गर्ने ।</p> <p>४ Sprinkle गर्ने क्षेत्रमा सोको व्यवस्था छ, छैन यकिन गर्ने ।</p> <p>५ Sprinkle कतै बिग्रेको छ भने एकिकन गरी मर्मत गर्ने / Replace गर्ने ।</p> <p>६ छापोको व्यवस्था छैन भने मिलाउने ।</p> <p>७ उपयुक्त समय चर्को घाम नलागेको समय छनौट गर्ने ।</p> <p>८ सफ्लाई पाईपको गेट-भल्भ खोल्ने ।</p> <p>९ सबैतिर एकनासले भिजे नभिजेको यकिन गर्ने र भिजेको लागेमा गेट-भल्भ बन्द गर्ने ।</p> <p>१० प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।</p> <p>११ कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने ।</p>	<p>अवस्था (Condition): किम्बुको बगैचा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): Sprinkle विधिले सिचाई गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● सबै जमीन, ड्याङ्ग वा प्लट भिजेको । ● कतै अनावश्यक पानी नजमेको । ● पानी खेर नफालिएको । ● जमिन भिज्नासाथ गेट-भल्भ बन्द गरेको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखेको । 	<p>Sprinkle सिचाई विधि</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व <p>Sprinkle विधिले सिचाई गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

छापो, कोदालो, Sprinkle Nozzle, Flexible Pipe, Sprinkle Stand

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य लगाउने ।
२. धेरै पानी जम्न नदिने ।
३. अनिवार्य छापो दिने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ३.५ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. २ : थोपा विधिबाट सिचाई गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१ आवश्यक जानकारी लिने ।</p> <p>२ आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने ।</p> <p>३ ड्रिप गर्ने उपयुक्त समय छनौट गर्ने अथवा साँझको समयमा ड्रिप गर्ने ।</p> <p>४ ड्रिप विधिले सिचाई गर्नु पर्ने क्षेत्र यकिन गर्ने ।</p> <p>५ जमीनमा छापोले छोप्ने ।</p> <p>६ ले-आउट अनुसार फिडर पाईपको भल्भ खोले र पानी पठाउने ।</p> <p>७ ब्यात्येक नोजलबाट पानीको बहाव हिसाव गरी लाग्ने कूल समय निकाल्ने ।</p> <p>८ बिरुवाको साइज अनुसार १-२ ली. ब्याति २४ घण्टाको हिसाबले समय हिसाव गर्ने ।</p> <p>९ प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।</p> <p>१० कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने ।</p>	<p>अवस्था (Condition): थापा सिचाई प्रणाली जडान गरीएको क्षेत्र</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): थोपा विधिबाट सिचाई गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> बिरुवाको फेदमा पाईपबाट पानी पुगेको । सबै नोजलबाट समान रूपमा पानीको ब्यावाह भएको । छापो लगाईएको जमीनमा सिंचाई गरिएको । कार्यसम्पादन अभिलेख राखेको । 	<p>थोपा विधि सिचाई</p> <ul style="list-style-type: none"> परिचय महत्व किसिम <p>थोपा विधिले सिंचाई गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials) :

न्यूज पेपर वा पराल वा खर वा छ्वाली वा प्लाष्टिक, खुकुरी वा खुर्पा, अचानो, थोपा सिंचाईको सेट

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

- अनिवार्य PPE लगाउने ।
- सिंचाई गर्दा Pipe ले बिरुवा भाँचिनबाट जोगाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ३.५ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ३ : कुलो (Furrow) विधिबाट सिचाई गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१ आवश्यक जानकारी लिने ।</p> <p>२ आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने ।</p> <p>३ Furrow गर्नु पर्ने क्षेत्र यकिन गर्ने ।</p> <p>४ Furrow गर्ने क्षेत्रमा Furrow को व्यवस्था छु छैन यकिन गर्ने ।</p> <p>५ कतै भत्केको छ भने मर्मत गर्ने ।</p> <p>६ पानीको मुहान खोल्ने ।</p> <p>७ पानी बगेको हेरी कतै अवरोध देखिएमा कोदालोको मदतले हटाउने ।</p> <p>८ सबै तिर पानीले भिजेको यकिन गरी पानीको मुहान बन्द गर्ने ।</p> <p>९ प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।</p> <p>१० कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने ।</p>	<p>अवस्था (Condition): Furrow विधिले सिचाई गर्न मिल्ने व्यवस्था मिलाईएको जमीन</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): कुलो (Furrow) विधिबाट सिचाई गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> सबै जमीन, ड्याड वा प्लट भिजेको । कतै अनावश्यक पानी नजमेको । पानी खेर नफालिएको । जमीन भिज्नासाथ स्रोत बन्द गरेको । कार्यसम्पादन अभिलेख राखेको । 	<p>Furrow विधि सिचाई</p> <ul style="list-style-type: none"> परिचय महत्व कार्य <p>Furrow विधिले सिचाई गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कोदालो

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

- अनिवार्य PPE लगाउने ।
- पानी जम्न दिनु नहुने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ४ : बेसिन (Basin) विधिबाट सिचाई गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१ आवश्यक जानकारी लिने ।</p> <p>२ आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने ।</p> <p>३ बेसिन विधिबाट सिंचाइ गर्ने क्षेत्रको यकिन गर्ने</p> <p>४ जमिन वा बोट वरिपरी बेसिन बनाउने ।</p> <p>५ पानीलाई पठाउने ।</p> <p>६ पानी भिजे गरी पठाई पछि पानी बन्द गर्ने ।</p> <p>७ प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।</p> <p>८ कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने ।</p>	<p>अवस्था (Condition): Basom विधिले सिंचाइ गर्न मिल्ने व्यवस्था मिलाईएको जमीन</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): बेसिन (Basin) विधिबाट सिचाई गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> सबै जमीन भिजेको । कतै अनावश्यक पानी नजमेको । पानी खेर नफालिएको । जमीन भिज्नासाथ स्रोत बन्द गरेको । कार्यसम्पादन अभिलेख राखेको । 	<p>बेसिन (Basin) विधि</p> <ul style="list-style-type: none"> परिचय महत्व फाइदा वेफाइदा <p>बेसिन तरिका विधिबाट सिंचाइ गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

PPE, कोदालो, पानी

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. अनिवार्य PPE लगाउने ।

२. पानी जम्न दिनु नहुने ।

मोड्युल ८ : साना कीरा पालन (Chowki/Early Instar Larva Rearing)

समय : ११ घण्टा (सै) + ३४ घण्टा (ब्या) = ४५ घण्टा

पाठ्य विवरण : यस मोड्युलमा साना कीरा पालन गर्ने (Chowki/Early Instar Larva Rearing) कार्यसंग सम्बन्धित आवश्यक ज्ञान र सीपहरु समावेश गरीएको छ ।

उद्देश्य :

१. साना कीरा पालनको लागि घर (CRC) बनाउने ।
२. साना कीरा राख्ने र्याक तयार गर्ने ।
३. किरापालन घरको र र्याकको निसंक्रमण गर्ने ।
४. रेशम कीराको अण्डा व्यवस्थापन र Black boxing गर्ने ।
५. RKO (Resham Kit Okhat) तयार तथा ब्यायोग गर्ने ।
६. Brushing गर्ने ।
७. साना कीरालाई Feeding गराउने ।
८. साना कीरालाई सरसफाई गर्ने ।
९. सानो कीराको घनत्व (Density) मिलाउने ।
१०. काँचुली फेर्ने समयमा साना कीराको रेखदेख गर्ने ।
११. सानाकीरा पालनको लागि तापक्रम तथा सापेक्षिक आद्रता व्यवस्थापन गर्ने ।

कार्यहरु :

१. साना कीरा पालनको लागि घर (CRC) बनाउने ।
२. साना कीरा राख्ने र्याक तयार गर्ने ।
३. किरापालन घरको र्याकको निसंक्रमण गर्ने ।
४. रेशम कीराको अण्डाको व्यवस्था तथा Black Boxing गर्ने ।
५. RKO (Resham Kit Okhat) बनाउने तथा ब्यायोग गर्ने ।
६. Brushing गर्ने ।
७. साना कीरालाई Feeding गराउने ।
८. साना कीरालाई सरसफाई गर्ने ।
९. सानो कीराको घनत्व (Density) मिलाउने
१०. काँचुली फेर्ने समयमा साना कीराको रेखदेख गर्ने ।
११. सानाकीरा पालनको लागि तापक्रम तथा सापेक्षिक आद्रता व्यवस्थापन गर्ने ।

**कार्य विश्लेषण
साना कीरा पालन
(Chowki/Early Instar Larva Rearing)**

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ५ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ४ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. १ : साना कीरा पालनको लागि घर [Community Rearing Center (CRC)] बनाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. कीराघरको नक्सा अध्ययन गरी स्थल एकिकन गर्ने । ४. आवश्यकता अनुसारका फलामे पाइप, बाँस/काठका खाँवा, बला, भाटा लगायतका निर्माण सामग्री तयार गर्ने ५. तापक्रम, आद्रता एवम निकासको व्यवस्था मिलाउन सक्ने गरी भुइ, भित्ता, भ्याल ढोका र छानो निर्माण गर्ने ६. प्रयोग गरीएका औजार र उपकरणहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : कीरापालन घर निर्माण स्थल, नक्सा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): साना कीरा पालन घर (CRC) बनाउने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● लेआउट अनुसार संरचना निर्माण भएको । ● हावा र प्रकाश संचालनको व्यवस्था भएको । ● पानी नछिर्ने भएको । ● तापक्रम र आद्रता व्यवस्थापन गर्न सकिने व्यवस्था भएको । ● कीरा पालन गर्ने प्याक बनाउन मिल्ने गरी संरचना बनेको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>साना कीरा पालन घर</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● प्रकार ● प्रयोग <p>साना कीरा पालनका लागि घर बनाउने विधि</p> <p>साना कीरा पालनका लागि घर बनाउदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कोदाली, हँसिया, साबेल, बाँस वा फलामको पाइप, काँटी, खन्ती, हथौडा, प्लाष्टिक सिट, जाली, भ्याल ढोकाको फ्रेमहरू, बन्चरो, प्लास्टिक डोरी, खुर्पा वा खुकुरी, आरी (करौती), टेप, ढलान तार, जि आइ तार

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
२. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ५ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ४ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. २ : साना कीरा राख्ने च्याक तयार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. र्याक संरचना निर्माण लेआउट अध्ययन गर्ने । ४. नाप अनुसार का बाँस वा काठ/पाइप काट्ने । ५. लेआउट अनुसार बाँस वा काठ /पाइप जोड्ने र बाध्ने गरी च्याक तयार गर्ने । ६. तयार गरिएको च्याकमा कीरापालन ट्रे/नाडलो राख्न र कीरा हेरचाह गर्न सहज हुने गरी बनाउने । ७. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): साना कीरा पालनको घर, नक्सा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): साना कीरा राख्ने र्याक तयार गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● लेआउट अनुसार संरचना निर्माण गरेको । ● कीरापालन ट्रे/नाडलो च्याकमा राख्ने । (यसरी राख्दा कीरा हेरचाह गर्न सहज हुने) ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>साना कीरा राख्ने र्याक</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व <p>साना कीरा राख्ने च्याक निर्माण गर्ने विधि</p> <p>साना कीरा राख्ने च्याक निर्माण गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

दाली, हँसिया, साबेल, बाँस वा फलामको पाइप, काटी, खन्ती, हथौडा, प्लाष्टिक सिट, जाली, भ्याल ढोकाको फ्रेमहरू, बन्चरो, प्लाष्टिकको डोरी, खुर्पा वा खुकुरी, आरी (करौती), कलम, टेप, ढलान तार, जि आइ तार, ट्रे/नाडलो

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

३. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
४. औजार तथा सामग्रीहरू टुटफुट हुनबाट जोगाउने ।
५. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ३ : किरापालन घरको र च्याक निसंक्रमण गर्ने।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. कोठामा भएका ढोका झ्याल बन्द गर्ने । ४. सिफारिस मात्राको फर्मालिन भोल तयार गर्ने ५. कोठा र कोठा भित्र भएका सामग्रीहरू राम्रोसँग भिजने गरी फर्मालिन झोल छर्ने । ६. १ प्रति वर्ग मिटरको लागि १.५ लिटर झोल खपत हुने गरी फर्मालिन भोल प्रयोग गर्ने ७. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : साना कीरा पालनको घर र च्याक</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): किरापालन घरको र च्याक निसंक्रमण गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● कोठामा भएका ढोका झ्याल बन्द गरेको । ● Formaldehyde ३६% झोल एक भागमा १० भाग पानी हालेर बनाएको । ● ब्याति वर्ग मीटर १.५ ली भोल खपत हुने गरी च्याक, कोठा र सामग्रीहरूमा फर्मालिन झोल छर्केको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>निसंक्रमण</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व <p>फर्मालिन भोल बनाउने तरिका</p> <p>किरापालन घर र च्याकको निसंक्रमणका बिधि</p> <p>किरापालन घरको र च्याक निसंक्रमण गर्दा अपनाउनु पर्ने सावधानीहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Formaldehyde झोल, पानी, बाटा, बाल्टिन, Stick, Spray, मास्क, चश्मा, गमवुट

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. Formaldehyde झोल सुरक्षित स्थानमा राख्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं.४ : सानाकिरा पालनका लागि तापक्रम तथा सापेक्षिक आद्रता व्यवस्थापन गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. ग्यास वा केरोसिन हिटरबाट साना कीरालाई आवश्यकता अनुसारको ताप दिने । ४. कीरा घरमा सापेक्षिक आद्रता बढ्ने गरी जुटका बोरा वा कपडाहरू भिजाइ ठाउ ठाउमा राख्ने । ५. भ्याल, ढोका वा भेण्टिलेसनहरू आवश्यकता अनुसार बन्द गर्ने । ६. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : च्याक तयार गरिएको साना कीरा पालन घर</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): सानाकिरा पालनका लागि तापक्रम तथा सापेक्षिक आद्रता व्यवस्थापन गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • झ्याल, ढोका, भेण्टिलेसन बन्द गरेको । • कोठामा धुवा वा राग नआउने गरी बिद्युत वा ग्यासबाट ताप दिइएको • भिजाएको जुटको बोरा वा कपडालाई झ्याल ढोका, भुई वा भितामा राखीएका • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>तापक्रम तथा सापेक्षिक आद्रता</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • कार्य <p>कीरा घरमा मौसम अनुसार तापक्रम तथा सापेक्षिक आद्रता व्यवस्थापन विधि</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

ग्यास वा बिद्युतीय हिटर, ड्रम, टिनको भाँडा, घैटोको भाडाँ, सलाई, जुटको बोरा, कपडा, पानी

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. आगोजन्य सामानको होशियारी पूर्वक प्रयोग गर्ने।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ५ : रेशम कीराको अण्डा व्यवस्थापन र Black Boxing गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. रेशम विज श्रोतकेन्द्र (खोपासी) मा आफूलाई आवश्यक परिमाणमा रेशमको अण्डा बुक गराइ तयारी गराउने । ४. अण्डाको गुणस्तरमा न्हास नआउने गरी ढुवानी व्यवस्था मिलाउने । ५. ल्याइएका अण्डाको निरिक्षण गरी गुणस्तरीय अण्डालाई ओथारो बाकसमा राखी र Black boxing गर्ने । ६. समय समयमा निरिक्षण गरी Pin Head आएको एकिन गर्ने । ७. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): साना कीरा पालनको लागि तयार गरिएको घर र च्याक</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): रेशम कीराको अण्डाको व्यवस्था र Black boxing गर्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● रेशम विज श्रोतकेन्द्र (खोपाशी) मा समयमा नै आवश्यक परिमाणमा अण्डा बुक गरी तयारी गरेको । ● अण्डाको गुणस्तरमा न्हास नआउने गरी ढुवानी गरिएको । ● च्याकको ओथारो बाकस ट्रे मा राखी च्याक बक्सिङ गरिएको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>रेशम कीराको अण्डा</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ● Black boxing <p>रेशम कीराको अण्डा भण्डारण, कोरलिने विधि, गुणस्तरमा न्हास आउने कारण र अपनाउनु पर्ने सावधानीहरू</p> <p>रेशम कीराको अण्डाको व्यवस्था गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Thermometer, Hygrometer, ट्रे, खैरो कागज, टिस्यु कागज, प्याराफिन कागज, सुतिको कालो कपडा

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. ओथारो राखिएको अण्डालाइ उज्यालो र अध्यारो मिलाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ६ : RKO (Resham Kit Okhat) बनाउने तथा छर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. RKO बनाउन आवश्यक ४ प्रकारका रसायनहरू व्यवस्था गरी तौल गर्ने ४. उल्लेखित रसायनहरू राम्रोसंग मिसाइ एउटा RKO बनाई मलमलको कपडामा बाधी राख्ने ५. रेशम किरा फुलबाट निस्कने बितिकै RKO छर्ने ६. हरेक काँचुली फेरे पछि RKO छर्ने र त्यसको आधा घन्टा पछि मात्र पात खुवाउने। ७. किराको पाँचौं अबस्थाको पाँचौं दिनमा किराको ओछ्यान सफा गरेर किरा माथि RKO छर्ने ८. यदि रोगको प्रकोप बढि हुने संभावना भएमा ओछ्यान सफा गरेर किरा पालन अबधिमा पनि RKO छर्ने । ९. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । १०. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): बिभिन्न अबस्थाका किराहरू, आर के ओ धुलो</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): RKO (Resham Kit Okhat) छर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • आवश्यक ४ प्रकारका रसायनहरू राम्ररि मिलाएर रेशम किट औषधी तयार गरेको । • रेशम किरा फुलबाट निस्कने बितिकै, पहिलो, दोश्रो, तेश्रो, र चौथो पटक काचुँलि फेरेपछि, औषधि छर्केको । • किरा काचुँलि फर्न बसेको बेलामा औषधि नछर्केको । • किराको ओछ्यान सफा गरेर किरा माथि औषधि छर्केको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको 	<p>RKO (Resham Kit Okhat)</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • RKO बनाउने विधि <p>RKO (Resham Kit Okhat) छर्ने तरिका</p> <p>RKO (Resham Kit Okhat) छर्दा ध्यानदिनु पर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

रेशम किट औषधी बनाउने तथा सामग्री (क्याप्टान, बेञ्ज्वाइक एसिड, पाराफर्मलिडहाइड, चुन), मलमल कपडा, आर के ओ

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने
२. रसायनहरूको प्रयोग सिफारिस गरिए अनुसार मात्र गर्ने ।
३. रसायनहरू सुरक्षितसँग राख्ने।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ७ : Brushing गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. कालो कपडाले ढाकिएको बाकसलाई बिहान सबै ४-६ बजेतिर कपडा खोलिदिने । ४. सबै अण्डामा एकनासले पर्ने गरी प्रकाश दिने । ५. कालो कपडा खोलेर प्रकाश दिएको करिब ४-६ घण्टा पछि चिल्सा कति निस्केका छन अवलोकन गर्ने ६. यदि अण्डाबाट ८५ ब्यातिशत भन्दा बढि चिल्सा निस्केका छन भने किरा माथि हल्का RKO छरी दिने, कीराको माथि ०.२ से मि गोलाइ भएको नाइलनको जालि राखी दिने ७. जालिको माथि कलिलो चोपिङ्ग गरिएको(काटिएको) किम्बुको पात चिल्सालाई खानको लागि दिने ८. पात राखेको १ घण्टा पछाडि पात र किरा सहितको जाली किरा पाल्ने ठाउँमा स्थान्तरण गर्ने । ९. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । १०. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): साना कीराघरको च्याकमा कीराको अण्डा ओथारो राखिएको ब्याक बक्सिङ्ग ट्रे</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): Brushing गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • ८५ ब्यातिशत भन्दा बढि अण्डा कोरलिएको । • ओथारो बाकसबाट सबै चिल्साहरू घाँसमा सरेको । • चिल्साहरू किरा पाल्ने ट्रे/नाइलोमा सारेको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>Brushing</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व <p>Brushing गर्ने विधि ।</p> <p>Brushing गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p> <p>Ist instar लाभालाई खुवाउने विधि</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials) :

ओथारो बाकसमा राखिएको रेशमको अण्डा, ताजा पात, नाइलनको जाली, चक्क, चोपिङ्गबोर्ड, कुखुराको प्वाँख, RKO

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजार चलाउदा ध्यान दिने ।
३. चिल्सालाई चोट नपुग्ने गरी सार्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं.८ : साना कीरालाई Feeding गराउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. किम्बुको कलिला पातहरू टिप्ने । ४. पहिलो अबस्थाका कीरालाई खुवाउन टुप्पोदेखि चौथो, पाँचौ र छैठौँ सम्मका पात टिप्ने । ५. दोस्रो अबस्थाका कीरालाई खुवाउन टुप्पोदेखि सातौँ, आठौँ र नवौँ पात टिप्ने । ६. तेस्रो अबस्थाका कीरालाई खुवाउन टुप्पोदेखि दशौँ, एघारौँ, र बाह्रौँ सम्मका पात टिप्ने । ७. पातहरूलाई एकमाथि अर्को खप्टाएर तह बनाएर Chopping board मा राख्ने । ८. तहमा राखेको पातहरूलाई चक्कुले मसिनो पारेर काट्ने । ९. मसिनो पारेर काटेको पातलाई एउटा सफा भाडामा राख्ने । १०. सफा भाँडामा राखेको पातलाई आवश्यक समयमा किरा पालेको बाकसमा आवश्यक परिमाणमा राम्रोसँग छर्ने । ११. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । १२. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : साना कीरा पालन घरको कीरा पालन ट्रेमा राखिएका साना कीराहरू</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): साना कीरालाई Feeding गराउने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • किम्बुको कलिला पातहरू (कीराको अबस्था अनुसार) टिपेको । • किम्बुको पातहरू मसिनो पारेर काटेको । • किम्बुको पातहरू सफा भाडामा राखेको । • किम्बुको पातमा बढि चिस्यान नभएको र ताजापन कायम गरेका • RKO छरेको आधा घण्टा पछि मात्र पात दिने • मसिनो पारेर काटेको किम्बुको पातहरू आवश्यक समयमा किरा पालेको बाकसमा छरेको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>Feeding</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • कीरालाई खुवाउने समय र परिमाण <p>साना कीरालाई Feeding गराउने विधि</p> <p>साना कीरालाई Feeding गराउदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

किम्बुका कलिला पातहरू, Chopping board, चक्कु, सफा भाँडा

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजार चलाउदा ध्यान दिने ।
३. पानीले भिजेको पात हुन हुदैन ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ९ : साना कीरालाई सरसफाई गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. हरेक दिन साना किरा पालन गर्ने कोठा तथा सामग्रीहरूको सरसफाई तथा विसंक्रमण गर्ने । ४. रोगी, अस्वस्थ, असामान्य लक्षण देखिएका कीराहरू हटाउने । ५. हटाइएका कीरालाई २% फर्मालिनको घोल राखेको प्लास्टिकको भाँडामा राख्ने । ६. किरा पालनमा प्रयोग गरिने उपकरणहरू जस्तै जाली डालो बाटा कुचो आदिको कम्तिमा ४ घन्टा सम्म घाममा सुकाउने वा निसंक्रमण गर्ने । ७. कीराघर ब्यावेशद्वारमा ट्रेमा चुना राख्ने । ८. ०.३% bleaching को भोलले कीराघरको भुइँ पोल्ने । ९. पहिलो पटक काँचुलि फेर्न बस्नु अगाडि होसियार पूर्वक ओछ्यान को सरसफाई गर्ने । १०. निरन्तर अवलोकन गरी ओछ्यानको सरसफाई गर्ने (यसरी सरसफाई गर्दा कीरा खाली हातले नछुने) ११. प्रयोग गरिएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । १२. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): साना कीरा पालन घरको र न्याकमा पालिएका कीरा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): साना कीरालाई सरसफाई गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● २% फर्मालिन पानीको घोल बनाएको। ● ०.३% Bleaching को खोले बनाएको । ● रोगी असस्थ तथा चोटपटक लागेका चिल्साहरूलाई हटाइ जलाएको वा गहिरो खाडल खनेर गाडेको । ● प्रयोग गरिएका उपकरणहरू निसंक्रमण गरिएको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>कीराको सरसफाई र निसंक्रमण</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● प्रकार ● महत्व <p>साना कीरालाई सरसफाई गर्ने तरिका</p> <p>०.३% Bleaching को घोल बनाउने तरिका</p> <p>साना कीरालाई सरसफाई गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

फर्मालिन पानीको घोल, प्लास्टिकको भाँडा, जाली, डालो, बाटा, कुचो, ०.३% Bleaching को भोल, चिम्टा ।

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने
२. Bleaching, फर्मालिन सुरक्षित राख्ने तथा प्रयोग गर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. १० : काँचुलि फेर्ने समयमा साना किराको रेखदेख गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. काँचुलि फेर्ने समयमा किरा पालन कोठामा तापक्रम २५^० से तथा सापेक्षिक आद्रता ६५% बनाउने। ४. आद्रता घटाउन किराको ओछ्यानको क्षेत्रफल चिम्टाको सहायताले बढाउने। ५. प्रयोग गरिएका प्याराफिन वा मैन कागज हटाउने। ६. चुना वा भुटेका भुस किराको ओछ्यानमा छर्ने। ७. दिउँसो झ्याल तथा ढोका खोल्ने। ८. प्रयोग गरिएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ९. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : काँचुलि फेर्ने समयको किरा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): काँचुलि फेर्ने समयमा साना किराको रेखदेख गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • काँचुलि फेर्ने समयमा किरा पालन कोठामा तापक्रम २५^० से तथा सापेक्षिक आद्रता ६५% बनाएको । • प्रयोग गरिएका प्याराफिन वा मैन कागज हटाएको । • चुना वा भुटेका भुस किराको ओछ्यानमा छर्नेको । • दिउँसो झ्याल तथा ढोका खोलेको। • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>काँचुलि फेर्ने समय</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • लक्षण • महत्व <p>काँचुलि फेर्ने समयमा साना किराको रेखदेख गर्ने तरिका</p> <p>काँचुलि फेर्ने समयमा साना किराको रेखदेख गर्दा ध्यानदिनुपर्ने कुराहरू।</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

चुना, भुटेका भुस, चिम्ट, Thermometer

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ११ : सानो कीराको घनत्व (Density) मिलाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. वेडको निरन्तर अवलोकन गरी असामान्य लक्षण देखिएका किरा हटाउने ४. जालि, प्वाँख आदिको प्रयोग गरेर कीराको वृद्धि अनुसार वेडमा बाक्ला भएका साना किराका लार्भा अर्को वेडमा सार्ने। ५. चिम्टा वा प्वाँखको सहायताले किराको ओछ्यानको क्षेत्रफल बढाउने। ६. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): साना कीरा पालनको घर र र्याक</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): सानो कीराको घनत्व (Density) मिलाउने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • जालिको प्रयोग गरेर साना किराका लार्भा सारेको। • चिम्टा वा प्वाँखको सहायताले किराको ओछ्यानको क्षेत्रफल बढाएको। • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>सानो कीराको घनत्व (Density)</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व <p>सामान्य र असामान्य लक्षणका कीराहरू</p> <p>सानो कीराको लागि आवश्यक क्षेत्रफल, घनत्व Density मिलाउने बिधि</p> <p>सानो कीराको घनत्व Density मिलाउने ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

साना कीरा, विभिन्न प्वाल साइजका जालि, चिम्टा, प्वाँख,

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने

मोड्युल ९ : ठूलो कीरा पालन (Late Instars Larva Rearing)

समय : ८ घण्टा (सै) + ३७ घण्टा (ब्या) = ४५ घण्टा

पाठ्य विवरण : यस मोड्युलमा ठूला कीरा पालन गर्ने (Late Instars Larva Rearing) कार्यसंग सम्बन्धित आवश्यक ज्ञान र सीपहरु समावेश गरीएको छ ।

उद्देश्य :

१. ठूलो कीरा पालनको लागि घर बनाउनु ।
२. ठूला कीरा पालनको लागि र्याक बनाउनु ।
३. चैकी कीराको ढुवानी गर्ने ।
४. ठूला कीरालाई Feeding गर्ने ।
५. ठूलो कीरालाई सरसफाई गर्ने ।
६. ठूलो कीराको घनत्व (Density) मिलाउनु ।

कार्यहरु :

१. ठूलो कीरा पालनको लागि घर बनाउने ।
२. ठूला कीरा पालनको लागि र्याक बनाउने ।
३. चौकी कीराको ढुवानी गर्ने ।
४. ठूला कीरालाई Feeding गर्ने ।
५. ठूलो कीरालाई सरसफाई गर्ने ।
६. ठूलो कीराको घनत्व (Density) मिलाउने ।

कार्य विश्लेषण
ठूला कीरा पालन
(Late Instars Larva Rearing)

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ८ घण्टा

सैद्धान्तिक : २ घण्टा

व्यावहारिक : ६ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. १ : ठूलो कीरा पालनको लागि घर बनाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. कीराघरको नक्सा अध्ययन गरी स्थल एकिन गर्ने । ४. आवश्यकता अनुसारका फलामे पाइप, बाँस/काठका खाँवा, बला, भाटा तयार गर्ने ५. तापक्रम, आद्रता एवम निकासको व्यवस्था मिलाउन सक्ने गरी भुइँ, भित्ता, भ्याल ढोका र छानो निर्माण गर्ने ६. भुइँ सिमेन्टले बनाउने । ७. प्रयोग परिष्कृत औजार र उपकरणहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : कीरापालन घर निर्माण स्थल, नक्सा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): ठूला कीरा पालनको लागि घर बनाउने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● लेआउट अनुसार संरचना निर्माण भएको । ● हावा र ब्याकाश संचालनको व्यवस्था भएको । ● पानी नछिर्ने तथा तापक्रम र आद्रता व्यवस्थापन गर्न सकिने संरचना भएको ● कीरा पालन गर्ने च्याक बनाउन मिल्ने गरी संरचना बनेको ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>ठूला कीरा पालने घर</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● प्रकार ● महत्व <p>ठूला कीरा पालने घर निर्माण गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कोदाली, हँसिया, साबेल, बाँस वा फलामको पाइप, काटी, खन्ती, हथौडा, प्लाष्टिक सिट, जाली, भ्याल ढोकाको फ्रेमहरू, बन्चरो, प्लाष्टिक डोरी, खुर्पा वा खुकुरी, आरी (करौती), टेप, ढलान तार, जि आइ तार

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजार तथा सामग्रीहरू टुटफुट हुनबाट जोगाउने ।
३. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कल समय : ८ घण्टा

सैद्धान्तिक : २ घण्टा

व्यावहारिक : ६ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं.२ : ठूला कीरा पालनको लागि र्याक बनाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. र्याक संरचना निर्माण लेआउट अध्ययन गर्ने । ४. नाप अनुसार का बाँस वा काठ/पाइप काट्ने । ५. लेआउट अनुसार बाँस वा काठ /पाइप जोड्ने र बाध्ने गरी र्याक तयार गर्ने ६. तयार गरिएको र्याकमा कीरापालन ट्रे/नाडलो राख्न र कीरा हेरचाह गर्न सहज हुने गरी बनाउने । ७. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : ठूला कीरा पाल्ने घर, नक्सा,</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): ठूला कीरा राख्ने र्याक तयार गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard)M</p> <ul style="list-style-type: none"> ● लेआउट अनुसार संरचना निर्माण गरेको । ● हावा र ब्याकाश संचालनको व्यवस्था भएको । ● तापक्रम र आद्रता नियन्त्रण व्यवस्था भएको ● पानी नछिर्ने भएको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>ठूला कीरा राख्ने र्याक</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व <p>ठूला कीरा राख्ने र्याक निर्माण गर्ने विधि</p> <p>ठूला कीरा राख्ने र्याक निर्माण गर्दा ध्यान दिनु पर्ने बिषयहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कोदाली, हँसिया, साबेल, बाँस वा फलामको पाइप, काटी, खन्ती, हथौडा, प्लाष्टिक सिट, जाली, भ्याल ढोकाको फ्रेमहरू, बन्चरो, प्लास्टिको डोरी, खुर्पा वा खुकुरी, आरी (करौती), टेप, ढलान तार, जि आइ तार

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजार तथा सामग्रीहरू टुटफुट हुनबाट जोगाउने ।
३. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ७.५ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ६.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ३ : चौकि कीराको ढुवानि गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. चौकि किरा ढुवानि गर्नका लागि निसंक्रमण गरिएका सामाग्री प्रयोग गर्ने। ४. चौकि किरा ढुवानि विहान वा साँझमा गर्ने। ५. साना किरा पालन घरबाट ठूला किरा पालन घरसम्मको दुरिलाई मध्यनजर राख्दै ढुवानी अवधिको लागि कीरालाई आवश्यक पातको व्यवस्था मिलाउने । ६. चौकि किराको ढुवानि गर्दा लार्भामा सिधै सूर्यको किरण नपर्ने । ७. प्रयोग गरिएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): तेश्रो अवस्थाका चौकि किरा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): चौकि किराको ढुवानि गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • चौकि किरा ढुवानि विहान वा साँझ गरिएको । • ढुवानी अवधिको लागि आबस्यक पातको व्यवस्थापन गरिएको । • ढुवानी गर्दा कीरा नमरेको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>चौकि किराको ढुवानि</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व <p>चौकि किराको ढुवानि गर्ने बिधि</p> <p>चौकि किराको ढुवानि गर्दा ध्यानदिनु पर्ने कुराहरु</p>

औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

ट्रे मा राखिएको चौकि किरा, किम्बुको पात, यातायात

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. यातायातमा चलाउदा ध्यान दिने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ७.५ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ६.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ४ : ठूला कीरालाई Feeding गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. किम्बुको हागाँ बेलुकिपख हसियाँ वा सिकेचरले काट्ने। ४. काटेको हागाँमा वर्षातको पानी वा शीत नभएको । ५. पात सहितका हाँगा नसुक्ने गरी ओसिलो वा चिस्यान भएको कोठा वा स्थानमा राख्ने। ६. काटेका हाँगाहरू ठूला कीरालाई आवश्यक परिमाणमा दिनमा ३ पटक दिने । ७. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : ठूला कीरा पाल्ने घर र ज्याक, चौकि किरा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): ठूला कीरालाई Feeding गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● किम्बुको हागाँ (किराको अवस्था अनुसार) टिपेको । ● किम्बुको हागाँ सफा स्थान/भाडामा राखेको । ● किम्बुको हागाँ आवश्यक समयमा किरा पालेको बाकसमा राखेको । ● घास खेर नफालेको । ● कीरा घरको तापक्रम र आद्रता सहन सीमामा रहेको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>ठूला कीरालाई Feeding</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व <p>ठूला कीरालाई Feeding गर्ने तरिका, परिमाण र पटक</p> <p>ठूला कीरालाई Feeding गर्दा ध्यानदिनु पर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

किम्बुको हागाँ, हसिया, सिकेचर, किरा पालेको बाकस,

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. घासमा बाहिर चिस्यान ज्यादा हुन नहुने
३. औजार तथा सामग्रीहरू टुटफुट हुनबाट जोगाउने ।
४. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ७ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ६ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ५ : ठूलो कीरालाई सरसफाई गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. हरेक दिन ठूला किरा पालन गर्ने कोठा तथा सामग्रीहरूको सरसफाई तथा विसंक्रमण गर्ने। ४. रोगी, अस्वस्थ, निष्क्रिय तथा चोटपटक लागेका कीराहरूलाई अलग अलग टिपेर २% फर्मालिन राखेको प्लास्टिकको थैलामा राख्ने ५. संकलन गरिएका रोगी अस्वस्थ, निष्क्रिय तथा चोटपटक लागेका कीराहरूलाई जलाउने वा गहिरो खाडल खनेर गाड्ने । ६. किरा पालनमा प्रयोग गरिने उपकरणहरू निरन्तर निसंक्रमण गर्ने ७. ०.३% Bleaching को घोलले भुईँ पोल्ने । ८. कोठाको ब्यावेशद्वारमा एउटा ट्रेमा चुन राख्ने ९. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । १०. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : ठूला किरा पालन गरेको कोठा २% फर्मालिन पानीको घोल, ०.३% bleaching को घोल</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task) ठूलो कीरालाई सरसफाई गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • हरेक दिन ठूला किरा पालन गर्ने कोठा तथा सामग्रीहरूको सरसफाई तथा विसंक्रमण गरेको । • असामान्य लक्षण देखिएका कीराहरू नभएको • रोगी कीराहरू हटाएको तथा राम्रो संग बिसर्जन गरेको • ०.३% Bleaching को घोल बनाएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>ठूलो कीराको सरसफाई</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व <p>ठूलो कीरालाई सरसफाई गर्ने बिधि</p> <p>ठूलो कीरालाई सरसफाई गर्दा ध्यानदिनु पर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

फर्मालिन, Bleaching, जाली, डालो, बाटा, कुचो, पानी

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. फर्मालिन, Bleaching झोल सुरक्षित स्थानमा राख्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ७ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

ब्यावहारिक : ६ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ६ : ठूलो कीराको घनत्व (Density) मिलाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. कीराहरूको आकार वृद्धि अनुसार एउटै वेडमा धेरै बाक्लो कीरा नराख्ने । ४. वेडमा बाक्लो भएका कीराहरूलाई चोट नपर्ने गरी टिपेर वा किम्बुको हागा समेत लिएर अर्को वेडमा सारी दिने । ५. कीरा सार्दा रोग लागेको लक्षण संग संसर्गमा आएका कीरालाई स्वस्थ वेडमा नसार्ने । ६. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): च्याकमा ठूलो कीरा पालिएको घर</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): ठूलो कीराको घनत्व (Density) मिलाउने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● च्याकमा सिफारिस अनुसारको संख्या र क्षेत्रफलमा कीराहरू भएको । ● सारिएका कीराहरूमा चोटपटक नलागेका । ● रोगी र असामान्य लक्षण देखिएका कीराहरू वेडमा नदेखिएको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>ठूला कीराको घनत्व (Density)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व <p>हरेक इन्स्टारका कीराको लागि आवश्यक क्षेत्रफल</p> <p>ठूला कीरालाई सार्ने तरिका</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

चिम्टा, जाली, बाटा, नाडलो, पेपर, किम्बुको पात सहितको हाँगाहरू

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने

मोड्युल १० : कोकून/कोया उत्पादन (Cocoon Production)

समय : ८ घण्टा (सै) + ३२ घण्टा (ब्या) = ४० घण्टा

पाठ्य विवरण : यस मोड्युलमा कोकून/कोया उत्पादन (Cocoon Production) कार्यसंग सम्बन्धित आवश्यक ज्ञान र सीपहरु समावेश गरीएको छ ।

उद्देश्य :

१. आरोहण सामग्रीको (कोया बनाउने आधार) व्यवस्था गर्ने ।
२. कीरा आरोहण (Mounting) गराउने ।
३. कोकून टिप्ने ।
४. टिपेको कोकून ग्रेडिङ गर्ने ।
५. कोकून सुकाउने ।
६. कोकून भण्डारण गर्ने ।

कार्यहरु :

१. आरोहण सामग्रीको (कोया बनाउने आधार) व्यवस्था गर्ने ।
२. कीरा आरोहण (Mounting) गराउने ।
३. कोकून टिप्ने ।
४. टिपेको कोकून ग्रेडिङ गर्ने ।
५. कोकून सुकाउने ।
६. कोकून भण्डारण गर्ने ।

कार्य विश्लेषण
कोकून/कोया उत्पादन
(Cocoon Production)

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : १० घण्टा
सैद्धान्तिक : ३ घण्टा
व्यावहारिक : ७ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं १ : आरोहण सामग्रीको (कोया बनाउने आधार) व्यवस्था गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने । ३. बजारमा उपलब्ध तयारी माबुसी, रोटरी वा कुनै आरोहण सामग्रीको व्यवस्था गर्ने ४. स्थानीय स्तरमा उपलब्ध सामग्रीहरू प्रयोग गरी माबुसी, चन्द्रिका तथा कुनै आरोहण सामग्रीहरू बनाउने ५. आरोहण Rack को साइज अनुसार आरोहण सामग्री जडान गर्ने ६. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): बजार, कार्यस्थल, आरोहण सामग्रीको आवश्यक परिमाण वा माग वा लम्बाई, तयारी चित्रा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): आरोहण सामग्रीको (कोया बनाउने आधार) व्यवस्था गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • आरोहण rackको साइज अनुसार आरोहण सामग्री जडान गरिएको • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>आरोहण सामग्री</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • प्रकार <p>आरोहण सामग्री बनाउने तरिका</p> <p>आरोहण सामग्री बनाउँदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

काठ, बाँस, किला, पराल, बाबियो, कुट, आरोहण rack, चित्रा

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. आरोहण सामग्री तयार गर्दा कीला ठोक्ने बेला चोटपटक लाग्नबाट जोगिने।
३. चोया भाचिने डर हुन्छ तथा चोयाले हात काट्न सक्ने भएकोले बिस्तारै गर्ने
४. काम गर्दा सुरक्षा सावधानी अपनाउने

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ६ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
व्यावहारिक : ५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. २. किरा आरोहण गराउने (Mounting)

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने । ३. राम्रो वायुको सञ्चार हुने आरोहण घर वा कोठा छु छैन एकिन गर्ने । ४. कोया बनाउन तयार भएका पाकेका लार्भाहरूका सही पहिचान गरी आरोहणको व्यवस्थापन मिलाउने । ५. किरा पाक्न सुरु गरेपछि १ देखि ३ दिन भित्रमा सिफारिस दरले कीराहरू आरोहण सामग्रीमा आरोहण गराउने। ६. आरोहण गराउँदा एउटा आरोहण सामग्री माथि अर्को राख्ने हो भने २ आरोहण सामग्रीको बीचमा खबर कागज वा brown paper प्वाल पारी हावाको राम्रो सञ्चार हुने व्यवस्था गर्ने । ७. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): आरोहण घर तथा यसको लोकेसन, आरोहण गराउने किराको परीमाण ।</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): किरा आरोहण गराउने (Mounting)</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • राम्रो वायुको सञ्चार हुने आरोहण घर वा कोठा बनाइएको । • कोया बनाउन तयार भएका पाकेका लार्भाहरूका सही पहिचान गरिएको । • सिफारिस दरले कीराहरू आरोहण सामग्रीमा आरोहण गराइएको । • २ आरोहण सामग्रीको बीचमा खबर कागज वा brown paper प्वाल पारी हावाको राम्रो सञ्चार गराइएको । • आरोहण अवधिमा तापक्रम २३° से. र आद्रता ६५% कायम गरिएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>किरा आरोहण</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • उद्देश्य • कीराहरूको सिफारिस दर <p>किरा आरोहण गराउने तरिका</p> <p>किरा आरोहण गराउँदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

आरोहण सामग्री, पाकेका लार्भाहरू

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

१. आरोहण गराउँदा आरोहण सामग्रीको (२००*१०) से. मी. area मा २००-३०० वटा किराहरू मात्र आरोहण गराउनुपर्छ ।
२. पाकेका लार्भाहरूलाई राम्ररी चिनेर ठीक समयमा आरोहण गराउनुपर्छ ।
३. आरोहण गर्दा पाकेका किराहरूलाई सावधानीपूर्वक बिस्तारै आरोहण सामग्रीमा सार्ने ।
४. आरोहण सामग्री छोप्नु हुँदैन ।
५. आरोहण अवधिमा तापक्रम २३° से. र आद्रता ६५% कायम गर्नुपर्छ ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ६ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
ब्यावहारिक : ५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. ३ . कोया टिप्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने ३. आरोहण गराएको ६ देखि ८ दिनमा कोया टिप्ने ४. पहिले नराम्रो कोया, डबल (double) कोया, दागी र अति नराम्रो (कुहिएका कोया) अलग गरी टिपेर अलग -अलग राख्ने ५. राम्रो कोया जतिलाई टिपेर वायु सञ्चार हुने सामग्रीहरू जस्तै: पातलो कपडाको बोरा, प्याजको बोरा, ट्रे, क्रेट आदिमा संकलन गर्ने ६. कोयाको झुस निकाल्ने ७. कोयाको किसिम अनुसार अलग -अलग भाँडोमा ढुवानी गरेर जतनसाथ सुकाउने वा ग्रेडिङ् गरिने ठाउँमा पुर्याउने ८. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) कार्यस्थल, टिप्ने तयारी कोया र आवश्यक परीमाण</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task) कोया टिप्ने ।</p> <p>मानक (Standard)</p> <ul style="list-style-type: none"> • आरोहण गराएको 6-8 दिनमा कोया टिपिएको • नराम्रो गुणस्तरका कोया पहिले नै छुट्टाइएको • राम्रा कोयालाई टिपेर वायु सञ्चार हुने सामग्रीहरूमा संकलन गरिएको • कोयाहरू सुरक्षित भएको । • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>कोया</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रकार • महत्व <p>कोया टिप्ने तरिका</p> <p>कोया टिप्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कोया तयार भएका आरोहण सामग्री, पातलो कपडाको बोरा, ट्रे, क्रेट

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

- आरोहण गराएपछि उचित समयभित्र कोया टिप्ने ।
- पहिला नराम्रा गुणस्तरका कोयाहरू टिपेर छुट्ट्याउने ।
- आरोहण सामग्री अनुसार कोया टिप्ने विधि अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ६ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
व्यावहारिक : ५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. ४ : टिपेको कोकुन ग्रेडिङ गर्न

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने । ३. किसानले उत्पादन गरी ल्याएको रेसम कोयालाई छनोट टेबलमा वा सेपेरेशन टेबलमा खन्याउने । ४. सबै प्रकारका कोयाहरू राम्रोसँग मिसिने गरी चलाउने/ मिसाउने । ५. नराम्रो कोयाहरू भएमा छुट्ट्याई छेउ पट्टिको भागमा राख्ने । ६. बाँकी रहेको राम्रो कोया मध्येबाट नछानिकिन ५० ग्राम कोया लिने । ७. कोष अनुपात निकाल्ने कोष अनुपात= ५० ग्रामको कोयाबाट निस्केको कोषको तौल (प्युपा रहित) / ५० ग्राम कोयाको तौल (प्युपा सहित)*१०० ८. कोष अनुपात प्रतिशतलाई आधार लिई रेसम कोयालाई विभिन्न ग्रेडमा विभाजन गर्ने । ९. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) राम्रो कोया, नराम्रो कोया</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task) टिपेको कोकुन ग्रेडिङ गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard)</p> <ul style="list-style-type: none"> • नराम्रा कोयाहरू नदेखिएका • कोष अनुपात प्रतिशत राम्रा कोया मध्येबाट मात्र लिएको • कोष अनुपात प्रतिशतलाई आधार लिई रेसम कोयालाई विभिन्न ग्रेडमा विभाजन गरिएको • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको 	<p>कोकुन ग्रेडिङ</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व <p>कोकुन ग्रेडिङ गर्ने तरिका</p> <p>कोष अनुपात प्रतिशत निकाल्ने तरिका</p> <p>कोकुन ग्रेडिङ गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials) :

छनोट/सेपेरेशन टेबल, पिपिई

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

- नराम्रा कोयाहरू पहिचान गर्न सक्ने ।
- कोष अनुपात प्रतिशत राम्रा कोया मध्येबाट मात्र निकाल्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ६ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. ५. कोया सुकाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने । ३. घाम राम्ररी लाग्ने स्थान छनौट गर्ने । ४. फराकिलो ठाउँमा सफा प्लास्टिक वा पाल बिछ्याउने । ५. त्यस ठाउँमा कोया राम्ररी फिजार्ने ६. लगातार ५-६ पटक घाममा कोया सुकाउने । ७. कोया राम्ररी सुकेर भित्रको प्युपा मरे नमरेको यकिन गर्नका लागि सुकाएको प्युपा हल्लाएर आवाज सुन्ने । ८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) कार्यस्थल, लोकेसन, ग्रेडीड गरेका कोया र यसको परीमाण</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task) कोया सुकाउने ।</p> <p>मानक (Standard)</p> <ul style="list-style-type: none"> • घाम राम्ररी लाग्ने स्थान छनौट गरिएको । • कोया सुकाउन फराकिलो ठाउँ छानिएको । • कोया सुकेर भित्रको प्युपा मरेको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>कोया सुकाउने</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • उद्देश्य <p>कोया सुकाउने तरिका</p> <p>कोया सुकाउँदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials) :

कोया, प्लास्टिक/ पाल

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

- कोया घाम लाग्ने सफा र फराकिलो ठाउँमा सुकाउनुपर्छ ।
- कोया राम्ररी सुके नसकेको यकिन गर्न कोया भित्रको प्युपा मरेको छ कि छैन यकिन गर्न जाँच्नुपर्छ ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ६ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. ६. कोया भन्डारण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने ३. पूर्ण रुपमा सुकेको कोया मात्र भन्डारणको लागि लिने ४. सुरक्षित भन्डारण कक्षको छनौट गर्ने ५. उपयुक्त थैलोमा कोया राखी भन्डारण गर्ने ६. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने 	<p>अवस्था (Condition) कार्यस्थल, भन्डारण कक्ष, सुकेको कोया र यसको परीमाण</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task) कोया भन्डारण गर्ने</p> <p>मानक (Standard)</p> <ul style="list-style-type: none"> • पूर्ण रुपमा सुकेको कोया मात्र भन्डारण गरिएको • सुरक्षित भन्डारण कक्षको छनौट गरिएको • थैलाहरू एकआपसमा नच्याप्पीएको । • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको 	<p>कोया भन्डारण</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • उद्देश्य <p>कोया भन्डारण गर्ने तरिका</p> <p>कोया भन्डारण गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials) :

सुरक्षित भन्डारण कक्ष, सुकेको कोया, थैलो/ बोरा, डोरी

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

- मुसा, सर्प, चराचुरुङ्गी तथा कीराहरूले आक्रमण गर्न नसक्ने सफा खालको भन्डारण कक्षको मात्र कोया भन्डारणको लागि प्रयोग गर्नुपर्छ ।

मोड्युल ११ : रेशम धागो तयारी (Silk Thread Preparation)

समय : १० घण्टा (सै) + ५५ घण्टा (ब्या) = ६५ घण्टा

पाठ्य विवरण : यस मोड्युलमा रेशमको धागो तयारी (Silk Thread Preparation) कार्यसंग सम्बन्धित आवश्यक ज्ञान र सीपहरु समावेश गरीएको छ ।

उद्देश्य :

१. कोया पकाउने (कोकून बोइलिङ्ग गर्ने) ।
२. कोकून/कोयाबाट धागो निकाल्ने ।
३. Brushing गर्ने ।
४. धागोलाई Twisting गर्ने ।
५. चर्खाबाट कतुवा रेशम धागो निकाल्ने ।
६. धागोको De-Gumming गर्ने ।
७. धागोलाई Dying गर्ने ।
८. धागोलाई Steaming गर्ने ।
९. धागोको लाछी बनाउने (Re-Reeling) ।
१०. डाईङ्ग गरेको धागोलाई कोन (लाछी) बनाउने (Lacing) ।

कार्यहरु :

१. कोया पकाउने (कोकून बोइलिङ्ग गर्ने) ।
२. कोकून/कोयाबाट धागो निकाल्ने ।
३. Brushing गर्ने ।
४. धागोलाई Twisting गर्ने ।
५. चर्खाबाट कतुवा रेशम धागो निकाल्ने ।
६. धागोको De-Gumming गर्ने ।
७. धागोलाई Dying गर्ने ।
८. धागोलाई Steaming गर्ने ।
९. धागोको लाछी बनाउने (Re-Reeling) ।
१०. डाईङ्ग गरेको धागोलाई कोन (लाछी) बनाउने (Lacing) ।

कार्य विश्लेषण
रेशमको धागो तयारी
(Silk Thread Production)

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ७ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
व्यावहारिक : ६ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. १. कोया पकाउने (कोकुन बोइलिङ गर्ने)

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने । ३. तीनवटा माटोको वा तामाको भाँडामा आगो बालेर पानी तताउने । ४. पहिलो र तेस्रो भाँडाको तापक्रम ८०- ९० डिग्री सेन्टिग्रेड राख्ने र दोस्रो भाँडाको तापक्रम ६५ डिग्री सेन्टिग्रेड राख्ने । ५. निर्धारित तापक्रम तयार भएपछि कोयालाई पहिलो भाँडोमा १ मिनेटसम्म डुबाई दोस्रो भाँडामा सार्ने । ६. दोस्रो भाँडामा पनि कोयालाई १ मिनेटसम्म डुबाई तेस्रो भाँडामा सार्ने । ७. तेस्रो भाँडामा कोयालाई २- ३ मिनेटसम्म उमाल्ने । ८. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): कार्यस्थल, पकाउनुपर्ने कोया र यसको परिमाण</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task) कोया पकाउने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • तीनवटा कोया पकाउने भाँडाहरू प्रयोग गरिएको • पहिलो र तेस्रो भाँडाको तापक्रम ८० देखि ९० डिग्री सेन्टिग्रेड राखिएको र दोस्रो भाँडाको तापक्रम ६५ डिग्री सेन्टिग्रेड राखिएको • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको 	<p>कोया</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व <p>कोया पकाउने तरिका</p> <p>कोया पकाउँदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials) :
माटोको वा तामाको पानी उमाल्ने भाँडाहरू

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. काम गर्दा सुरक्षा सावधानी अपनाउने

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ७ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
व्यावहारिक : ६ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. २. कोकून/कोयाबाट जागुरी धागो निकाल्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने । ३. पहिला राम्रो कोया छनौट गर्ने । ४. उम्लेको पानीमा करिब १०- १२ मिनेट सम्म राम्रो कोया पकाउने । ५. पाकेको कोयाको मुख पत्ता लगाउनको लागि ब्रसिङ् गर्ने । ६. मुख निकालिएको कोयालाई तातोपानीमा पकाउने । ७. कुचोद्वारा पानी बढी घुमाई धागो बेरिने पट्टि कम घुमाउने । ८. धागोको मुख कतिवटा छ ती मुखहरूलाई जागुरी चर्खाको कोसिकामा बेरी दिने । ९. कराई भित्रको कोया कुचोले घुमाउने अनुसार धागो बटार्ने । १०. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) कार्यस्थल</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task) कोकून/कोयाबाट जागुरी धागो निकाल्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • राम्रो कोयालाई मात्र लिइएको • राम्रो कोयालाई १० देखि १२ मिनेट सम्म उम्लेको पानीमा पकाइएको । • कोयाको सेरिसिन गम पानीमा उमालेर पगालिएको र नरम पारिएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>जागुरी धागो</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व <p>जागुरी धागो निकाल्ने तरिका</p> <p>जागुरी धागो निकाल्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials) :

जागुरी चर्खा, राम्रो कोया, पानी उमाल्ने भाँडो

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

१. राम्रो कोया ठिक्क राम्ररी पाके- नपाकेको चेकजाँच गर्नुपर्छ ।
२. काम गर्दा सुरक्षा सावधानी अपनाउने

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ४ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. ३. Brushing गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने ३. पकाएको कोयालाई तातो पानीमा राखि कुचोले केही समय चलाउने ४. किटको कराईमा सफा पानी तताई मुख निकालिएको कोया कराईमा राख्ने ५. कराईमा परालको ब्रुसद्वारा पानी घुमाउने ६. पानी बढी घुमाई धागो बेरिने पट्टि कम घुमाई धागो राम्ररी बटार्ने (twist) ७. त्यसपछि री-रिलिडमा धागो लगेर लाछी बनाउने ८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने 	<p>अवस्था (Condition) कार्यस्थल, पकाएको कोया र यसको परीमाण</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): Brushing गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • पाकेको राम्रो कोयालाई तातो पानीमा राखि कुचोले केही समय चलाइएको । • कोयाको बाहिरी सतहको रेसा कुचोमा टाँसिएर आएपछि एउटा रेसा फेला पारिएको । • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>Brushing</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • उद्देश्य • महत्व <p>Brushing गर्ने तरिका</p> <p>Brushing गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

ब्रुस वा कुचो बनाउने सामग्री (परालको टुप्पो वा धान झारिसकेको बाला), पानी राख्ने भाँडो

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने
२. कोयाबाट राम्ररी मुख निस्केको छ कि छैन चेकजाँच गरेर मात्र जागुरी धागो बनाउनुपर्छ ।
३. काम गर्दा सुरक्षा सावधानी अपनाउने

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ७ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
व्यावहारिक : ६ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. ४. धागोलाई Twisting गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने । ३. मुख निकालिएको कोयालाई तातोपानीमा पकाउने । ४. ४ कुचोद्वारा पानी बढी घुमाई धागो बेरिने पट्टि कम घुमाउने । ५. धागोको मुख कतिवटा छ ती मुखहरूलाई जागुरी चर्खाको कोसिकामा बेरी दिने । ६. कराई भित्रको कोया कुचोले घुमाउने अनुसार धागो बटार्ने । ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) कार्यस्थल, Brushing गरिएको धागो</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): धागोलाई Twisting गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ol style="list-style-type: none"> ४. Brushing गरिएको धागो प्रयोग गरिएको । ५. कोया तातो पानीमा पकाइ धागो बटारिएको । ६. कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>धागो</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व <p>धागो बटार्ने तरिका</p> <p>धागो बटार्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

जागुरी चर्खा, ब्रुस वा कुचो बनाउने सामग्री (परालको टुप्पो वा धान झारिसकेको बाला), पानी तताउने भाँडो, Brushing गरिएको धागो, पानी

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने
२. काम गर्दा सुरक्षा सावधानी अपनाउने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ७ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
ब्यावहारिक : ६ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. ७. चर्खाबाट कतुवा रेशम धागो निकाल्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने । ३. पहिला नराम्रा कोयाहरू लिने । ४. ड्रममा पानी राखि सोडा तथा सर्फ राखि पानी उमाल्ने । ५. नराम्रा कोयाहरूलाई उम्लेको पानीमा बोरा सहित ड्रमभित्र राखि कोयालाई राम्रोसँग पकाउने । ६. कोया राम्ररी पाके नपाकेको चेक गर्ने । पाकेको कोयालाई राम्रोसँग पखाली सफा र सेतो हुने गरी धुने । ७. बाटामा सफा पानी राखि आवश्यक कोयालाई उक्त बाटामा पानीमा चलाउँदै कोयाको मुख पत्ता लगाउने । ८. मुख पत्ता लगाएको कोयालाई रुमाल बनाउने फ्रेममा राखि बिस्तारै रुमाल आकारमा ढाल्ने । ९. उक्त तयारी रुमाललाई घाममा सुकाउने । १०. सुकेको रुमाललाई राम्रो संग फट्कारी कपास जस्तो बनाई बिस्तारै चर्खा बाट कतुवा धागो निकाल्ने । ११. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने 	<p>अवस्था (Condition) कार्यस्थल</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): चर्खाबाट कतुवा रेशम धागो निकाल्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • पाकेको कोयालाई सफा र सेतो हुने गरी धोईएको । • रुमाललाई घाममा सुकाइ कपास जस्तो बनाइएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>चर्खा</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रयोग • महत्व <p>कतुवा धागो</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रयोग • महत्व <p>चर्खाबाट कतुवा धागो निकाल्ने विधि</p> <p>चर्खा बाट कतुवा धागो निकाल्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

नराम्रो कोया, कास्टिक सोडा वा लुगा धुने सोडा, सर्फ, कोया पकाउने ड्रम, दाउरा, रुमाल बनाउने फ्रेम, प्लास्टिकको बाटा तथा बाल्टिन, धागो निकाल्ने चर्खा

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. नराम्रो कोया ठिक्क पाके नपाकेको चेकजाँच गर्नुपर्छ ।
३. काम गर्दा सुरक्षा सावधानी अपनाउने

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ७ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
व्यावहारिक : ६ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. ६. धागोलाई De-Gumming गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने । ३. ड्रममा पानी राख्ने । ४. ड्रमको पानीमा उपयुक्त मात्रामा सोडा तथा सर्फ राखि पानी उमाल्ने । ५. कोयाहरूलाई बोरा मा राखी बोराको मुख बन्द गर्ने । ६. उमाली सकेको पानीमा कोयालाई बोरासहित पकाउने । ७. कोयाबाट करीब २०-३० % सेरीसीन गम हट्ने गरी सिफारिस समयसम्म पकाउने । ८. ठिक्क पाकेको कोयालाई राम्रोसँग पखाली सफा र सेतो हुने गरी धुने । ९. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) कार्यस्थल, तयारी कोया र यसको परीमाण</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): धागोलाई De-Gumming गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ol style="list-style-type: none"> १. पानी तात्नु अगाडि नै सोडा तथा सर्फ पानीमा राखि उमालिएको । २. कोयाबाट करीब २०-३० % सेरीसीन गम हट्ने गरी सिफारिस समयसम्म पकाइएको । ३. कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>डिगमिड</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • तरिका <p>धागोको डिगमिड गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कोया, कास्टिक सोडा वा लुगा धुने सोडा, सर्फ, कोया पकाउने ड्रम, प्लास्टिकको बाटा तथा बाल्टिन, पानी, आगो

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. काम गर्दा सुरक्षा सावधानी अपनाउने ।
३. कोया ठिक्क पाकेर गम उपयुक्त मात्रामा हटेको छ कि छैन चेकजाँच गर्नुपर्छ ।
४. कोया ठिक्क पाकेपछि सफा पानीले कोया पखालेर सफा र सेतो बनाउनुपर्छ ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ७ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ६ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. ७. धागोलाई Dying गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने । ३. धुलो एसिड डाईलाई पानीमा घोलेर ४० सेन्टिग्रेडमा पकाउने । ४. ५ के जी धागो डाई गर्नको लागि २० लिटर ईच्छा अनुसारको डाई सोलुसन तयार गर्ने । ५. डाईमा डुबाउनु अगाडि धागोलाई चिसो पानीमा २० मिनेटसम्म डुबाउने । ६. अब धागोलाई ६० सेन्टिग्रेड डाई सोलुसनमा ४५ देखि ९० मिनेटसम्म पकाउने । ७. डाई सोलुसनमा धागो पकाउँदै गर्दा धागोलाई बिस्तारै चलाइराख्ने । ८. डाई भइसकेपछि धागोलाई चिसो पानीले राम्ररी धुने र निचोर्ने । ९. राम्ररी पानी निचोरेको धागोलाई घाममा सुकाउने । १०. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने 	<p>अवस्था (Condition) कार्यस्थल, तयारी धागो, ईच्छाईएको कलर तथा परीमाण</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): धागोलाई Dying गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • दिएको कलर छनौट गरिएको • डाई सोलुसनको concentration ratio धागोको वजन अनुसार मिलाइएको । • डाई गरिसकेपछि अधिक पानी निचोरेर घाममा सुकाइएको । • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>डाईङ</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • तरिका <p>धागोलाई डाईङ गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

रेसम धागो, एसिड डाई, पानी, पानी तताउने भाँडो, आगो, चलाउने लठ्ठी

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने
२. काम गर्दा सुरक्षा सावधानी अपनाउने

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ७ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
ब्यावहारिक : ६ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. ८. धागोलाई Steaming गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने । ३. steam chamber मा २- ३ घन्टासम्म पानी उमाल्ने । ४. डाई गरेर राम्ररी सुकिसकेको धागोलाई steam chamber मा ३० देखि ४५ मिनेटसम्म steam गर्ने । ५. steam गरेको धागोलाई पानी निचोरेर घाममा सुकाउने । ६. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) कार्यस्थल, डाई गरेको धागो र यसको परीमाण</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): धागोलाई Steaming गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • डाई सोलुसनको Concentration ratio धागोको वजन अनुसार मिलाइएको । • डाई गरिसकेपछि अधिक पानी निचोरेर घाममा सुकाइएको । • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>Steaming</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रकार • महत्व • तरिका <p>धागोलाई steaming गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

डाई गरेको रेसम धागो, पानी, आगो, steam chamber

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने
२. काम गर्दा सुरक्षा सावधानी अपनाउने

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. ९. धागोको लाछी बनाउने (Re-reeling) ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने । ३. सबै री-रिलिङ् मेसिनको धागो जम्मा हुने ६५-७० से. मि. गोलाई भएको रिल लिने । ४. यस्ता रिलबारमा जम्मा भएको धागोलाई लाछीको आकार दिन १५० से. मि. गोलाई भएको रिलबारमा सार्ने । ५. री-रिलिङ् गर्दा लाछीको तौल ७०-८० ग्रामको बनाउने । ६. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) कार्यस्थल</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): धागोको लाछी बनाउने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • धागोलाई १५० से. मि. गोलाई भएको रिलबारमा सारिएको । • लाछीको तौल ७०-८० ग्राम हुने गरी तयार गरिएको । • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>धागोको लाछी</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रकार • महत्व <p>धागोको लाछी बनाउने विध</p> <p>धागोको लाछी बनाउँद ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कातेको धागो, रिल, रिलबार

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने
२. काम गर्दा सुरक्षा सावधानी अपनाउने

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ५ घण्टा
सैद्धान्तिक : १ घण्टा
ब्यावहारिक : ४ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य नं. १०. डाइड गरेको धागोलाई कोन (लाछी) बनाउने (Lacing)

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्य सम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको संकलन गर्ने । ३. री- रिलिड गरेको लाछीलाई पाँच भागमा बराबर हुने गरी विभाजन गर्ने । ४. विभाजन गरेको लाछीलाई कटनको वा रेशमको धागोले बाँध्ने । ५. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) कार्यस्थल</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): डाइड गरेको धागोलाई कोन (लाछी) बनाउने (Lacing) ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • लाछीलाई ५ भागमा बराबर हुने गरी विभाजन गरिएको । • हरेक भाग लाछीलाई डोरीले बाँधिएको । • कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>लाछी</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रकार • महत्व <p>लाछी बाँध्ने तरिका</p> <p>लाछी बाँध्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials)

लाछी बाँध्नका लागि कटनको वा रेशमको धागो

सुरक्षा र सावधानीहरू: (Safety Precautions)

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने
२. काम गर्दा सुरक्षा सावधानी अपनाउने
३. री- रिलिड गरी तयार गरिएको लाछी लाई यत्नाउति जेलिन दिनुहुँदैन ।
४. सबै लाछी लाई बराबर भागमा विभाजन गरी राम्ररी बाँड्नुपर्छ ।

मोड्युल १२ : किम्बुमा लाग्ने रोगकीराको ब्यवस्थापन

समय : ५ घण्टा (सै) + १७ घण्टा (ब्या) = २२ घण्टा

पाठ्य विवरण : यस मोड्युलमा किम्बुमा लाग्ने रोगकीराको ब्यवस्थापन गर्ने कार्यसंग सम्बन्धित आवश्यक ज्ञान र सीपहरु समावेश गरीएको छ ।

उद्देश्य :

१. विरुवा रोप्ने खाडलको उपचार गर्ने ।
२. कटिङ्गको परीक्षण गर्ने ।
३. कटिङ्गको उपचार गर्ने ।
४. धुलेदुसी रोगको ब्यवस्थापन गर्ने ।
५. पातमा लाग्ने थोप्ले रोगको ब्यवस्थापन गर्ने ।
६. जरा कुहिने रोगको ब्यवस्थापन गर्ने ।
७. गवारोको ब्यवस्थापन गर्ने ।
८. धमिराको ब्यवस्थापन गर्ने ।
९. मिलिबगको ब्यवस्थापन गर्ने ।
१०. पातबेरुवाको ब्यवस्थापन गर्ने ।

कार्यहरु :

१. विरुवा रोप्ने खाडलको उपचार गर्ने ।
२. कटिङ्गको परीक्षण गर्ने ।
३. कटिङ्गको उपचार गर्ने ।
४. धुलेदुसी रोगको ब्यवस्थापन गर्ने ।
५. पातमा लाग्ने थोप्ले रोगको ब्यवस्थापन गर्ने ।
६. जरा कुहिने रोगको ब्यवस्थापन गर्ने ।
७. गवारोको ब्यवस्थापन गर्ने ।
८. धमिराको ब्यवस्थापन गर्ने ।
९. मिलिबगको ब्यवस्थापन गर्ने ।
१०. पातबेरुवाको ब्यवस्थापन गर्ने ।

कार्य विश्लेषण
किम्बुमा लाग्ने रोगकीराको ब्यवस्थापन

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

व्यावहारिक : १.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. १ : बिरुवा रोप्ने खाडलको उपचार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. खनेको माटो पल्टाइ फर्काइ सेतो प्लास्टिकले माटो र खाल्डो छोपी सोलाराइजेसन गर्ने (भारपात र जिवाणु मार्न) ४. मालाथियन धुलो १० ग्राम प्रति खाडलमा हाल्ने ५. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ६. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : बिरुवा रोप्ने जग्गा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): बिरुवा रोप्ने खाडलको उपचार गर्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● सेतो प्लास्टिकले माटो र खाल्डो छोपेको । ● १० ग्राम मालाथियन नापिएको ● खाडलमा माटो र मालाथियन धुलो उपयुक्त तरिकाले मिसाइएको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>बिरुवा रोप्ने खाडल</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ● खाडल बनाउने तरिका <p>सोलाराइजेसन</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● प्रयोग ● महत्व <p>बिषादी प्रयोग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>खाडलको उपचार र पुर्ने बिधि</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

मालाथियन धुलो, weighing balance कोदालो, सेतो प्लास्टिक

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. कोदालो चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
२. बिषादी बच्चाको पहुँचबाट टाढा राख्ने ।
३. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

ब्यावहारिक : १.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. २ : कटिङ्गको परीक्षण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. बाहिरि घाउ लागे नलागेको अध्ययन गर्ने । ४. घाउ लागेका कटिङ्गमा उपचार गर्ने वा सकेसम्म नरोप्ने । ५. कटिङ्ग लिइएको माउ बोटमा रोग लागे नलागेको अभिलेख अध्ययन गर्ने । ६. कटिङ्ग ढुवानीका बखत अपनाइएको सावधानिको अध्ययन गर्ने । ७. कटिङ्ग गरीएको स्थान अथवा कुनै भागमा खैरो र सेतो दुसी देखा परे उक्त अवस्थामा बोट्राइटिस नामक दुसीको संक्रमण हुन सक्ने भएकाले सो कटिङ्गलाइ नरोप्ने । ८. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ९. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : कटिङ्ग</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): कटिङ्गको परीक्षण गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● बाहिरि घाउ लागे नलागेको पहिचान गरेको । ● माउ बोटको अभिलेख अध्ययन गरेको । ● कटिङ्ग ढुवानीका बखत सावधानी अपनाएको । ● सेतो खैरो दुसी लागेको कटिङ्ग नरोपेको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>कटिङ्गको परीक्षण</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● ब्याकार ● प्रयोग <p>माउबोट</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व <p>बोट्राइटिस</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● पहिचान ● प्रयोग विधि <p>कटिङ्गको परीक्षण गर्ने तरिका</p> <p>कटिङ्गको परीक्षण गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

ट्रे, लेन्स, सिकेचर

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

ब्यावहारिक : १.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ३ : कटिङ्गको उपचार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. कटिङ्गलाई ३० मिनेटसम्म एक ग्राम प्रति लिटरको अनुपातमा पानीसँग मिसाइएको ०.१ % डाइथेन एम ४५ नामक दुसिनासकको भोलमा डुबाउने ४. उपचार गरीएको कटिङ्गलाई तुरुन्त रोप्ने ५. रोपिएको कटिङ्गलाई धेरै चिस्यान हुन नदिने ६. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : कटिङ्ग</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): कटिङ्गको उपचार गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • पानी र डाइथेन एम ४५ सहि मात्रामा मिश्रण गरीएको । • उपयुक्त समयावधिसम्म डुबाइएको • उपचार पश्चात तुरुन्त रोपिएको • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>कटिङ्गको उपचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रकार • महत्व <p>डाइथेन एम ४५ बिषादी</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • सावधानी • पानी र डाइथेनको मिश्रण बनाउने विधि <p>कटिङ्गको उपचार गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p> <p>कटिङ्गको उपचार गर्ने विधि</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कटिङ्ग, ०.१ % डाइथेन एम ४५, बाटा , बाल्टिन, ट्रे, मेजरिंग सिलिन्डर

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. बिषादी बच्चाको पहुँचबाट टाढा राख्ने ।
४. बिषादी प्रयोग पछि साबुन पानीले राम्ररि हातखुट्टा धुने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

ब्यावहारिक : १.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ४ : धुलेदुसी रोगको व्यवस्थापन गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. फराकिलो दुरीमा विरुवा रोप्ने ४. रोग सहन सक्ने जात जस्तै एम आर १, एम आर २, चाइना सेतो आदि लगाउने । ५. धुलेदुसि रोग लागे नलागेको पहिचान गर्ने ६. Karathane 0.2% (Dinocap 30 % EC), १ ग्राम प्रति लिटर पानीमा मिसाई छर्कने । ७. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : बजार, किम्बुको जात, कटिङ्ग, सरसफाई, विषादी</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): धुलेदुसी रोगको व्यवस्थापन गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • रोग सहन सक्ने जातको छनौट गरीएको । • स्वस्थ कटिङ्गको छनौट गरीएको । • पानी र Karathane को मिश्रण सहि अनुपातमा मिलाएर बनाइएको • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>धुलेदुसी रोग</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • पहिचान • असर <p>कार्बनडाजिम</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • पहिचान • प्रयोग <p>विषादीको मिश्रण बनाउने विधि</p> <p>विषादी प्रयोग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>विषादी प्रयोग गर्ने विधि</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

पानी, मेजरिंग सिलिन्डर, Karathane, स्ब्योयर, बाटा, बाल्टिन,

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. विषादी बच्चा बुढाबुढी को पहुँचबाट टाढा राख्ने ।
४. विषादी प्रयोग पछि साबुन पानीले राम्रि हातखुष्टा धुने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ३ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
ब्यावहारिक : २.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ५ : पातमा लाग्ने थोप्ले रोगको ब्यबस्थापन गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. थोप्ले रोग लागे नलागेको पहिचान गर्ने ४. कार्बनडाजिम (बेबिस्टिन ५०% WP र डेरोसाल ५०% WP), १ ग्राम प्रति लिटर पानीमा मिसाई छर्कने ५. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ६. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): बिषादी</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): पातमा लाग्ने थोप्ले रोगको ब्यबस्थापन गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● पानी र कार्बनडाजिमको मिश्रण सहि अनुपातमा मिलाएर बनाइएको । ● कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>रोग</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● पहिचान ● महत्व ● व्यवस्थापन <p>बिषादी प्रयोग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>मिश्रण बनाउने विधि</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

पानी, मेजरिंग सिलिन्डर, कार्बनडाजिम, स्ब्योयर, बाटा, बाल्टिन

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. बिषादी बच्चाको पहुँचबाट टाढा राख्ने ।
४. बिषादी ब्यायोग पछि साबुन पानीले राम्ररि हातखुट्टा धुने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

व्यावहारिक : १.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ६ : जरा कुहिने रोगको व्यवस्थापन गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. जरा कुहिने रोग लागे नलागेको पहिचान गर्ने ४. स्वस्थ बिरुवाका लागि प्रतिबर्ष २० टन प्रति हेक्टर कम्पोस्ट मल हाल्ने । ५. कपर अक्सिक्लोराइड (अनुकप ५०% WP र धानुकम ५०% WP) २ ग्राम प्रति लिटर पानीमा मिसाएर जराको सतहमा सिचाई गर्ने ६. बेसिन सिंचाईद्वारा अन्य स्वस्थ बिरुवामा रोग फैलिनबाट रोक्ने । ७. मरेका बोटहरू उखलेरे जलाइ दिने । ८. ट्राइकोडर्मा भिरिडि २५ ग्राम प्रति बोटका दरले प्रयोग गर्ने । ९. रोप्ने वा छाँट्ने समयमा प्रसिलस सबस्टिलिस α २५ ग्राम प्रति बिरुवा प्रयोग गर्ने । १०. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ११. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : कम्पोस्ट मल, सिंचाई, बिषादी, परभक्षी</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): जरा कुहिने रोगको व्यवस्थापन गर्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • पाकेको कम्पोस्ट मलको ब्यायोग गरीएको । • सिफारिस गरीएको विषादी र पानीको सहि मात्रामा मिश्रण गरीएको । • बेसिन पद्धतिद्वारा सिचाई गरीएको । • रोगी बोटहरूलाई जलाएर उचित व्यवस्थापन गरीएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>रोग</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • पहिचान • महत्व • व्यवस्थापन <p>सिंचाई</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • प्रकार • छनौट • विधि <p>परभक्षी</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • पहिचान • महत्व • पालन प्रक्रिया <p>बिषादी ब्यायोग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>मिश्रण बनाउने विधि</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

कम्पोस्ट मल, कपर अक्सिक्लोराइड, पानी, बाटा, बाल्टिन, ट्राइकोडर्मा भिरिडि, ब्यासिलस सबस्टिलिस, सलाइ

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. बिषादी बच्चाको पहुँचबाट टाढा राख्ने ।
४. बिषादी प्रयोग पछि साबुन पानीले राम्रि हातखुट्टा धुने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

ब्यावहारिक : १.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ७ : गवारोको ब्यबस्थापन गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. गवारो लागे नलागेको पहिचान गर्ने । ४. गवारो ग्रसित हाँगाहरू काटेर जलाइ नष्ट गर्ने ५. कपासमा मट्टीतेल वा पेट्रोल छर्केर मसिनो तारमा बेने । ६. गवारोको प्रकोप भएको प्वालमा सोरुवा भित्र छिराई प्वाल बन्द गर्ने । ७. किम्बु बगैचा सफा राख्ने । ८. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ९. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : गवारो रोग</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): गवारोको ब्यबस्थापन गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • गवारो ग्रसित हागाको पहिचान गरी उचित तरिकाले नस्ट गरीएको । • गवारोले बनाएको प्वालमा कपास हावा नछिर्ने तरिकाले कोचिएको । • नियमित बगैचा सफा राखिएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>गवारो</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • पहिचान • महत्व • व्यस्थापन <p>काटँछाँट</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रकार • महत्व • विधि <p>सरसफाई</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • विधि

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

सिकेचर, कपास, मट्टीतेल वा पेट्रोल, मसिनो तार, सलाइ

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. मट्टीतेल पेट्रोल ब्यायोग गर्दा विशेष ध्यान पुर्याउने ।
४. विषादी प्रयोग पछि साबुन पानीले राम्रि हातखुट्टा धुने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

ब्यावहारिक : १.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ८ : धमिराको ब्यबस्थापन गर्ने

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. धमिरा लागे नलागेको पहिचान गर्ने ४. रानी धमिरा भएको स्थान पत्ता लगाउने । ५. धमिराको सुरुङ्गमा क्लोरोपाइरिफोस (डर्सवान) २० प्रतिसत ई सी २ ग्राम प्रति लिटर पानीले उपचार गर्ने । ६. धमिराको सुरुङ्ग भत्काई वरिपरि ५० मिलि क्लोरोपाइरिफोस ब्यातिबोटले सिचाई गर्ने ७. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : बिषादी, धमिराको प्रकोप,</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): धमिराको ब्यबस्थापन गर्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • रानी धमिराको पहिचान गरीएको • उपयुक्त विषादीको छनौट गरी सहि मात्रामा मिश्रण बनाइ सिचाई गरीएको • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>धमिरा</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • पहिचान • महत्व • व्यस्थापन <p>बिषादी प्रयोग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>मिश्रण बनाउने विधि</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

क्लोरोपाइरिफोस (डर्सवान) २० प्रतिसत E.C, कोदालो, हजारी

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. बिषादी बच्चाको पहुँचबाट टाढा राख्ने ।
४. बिषादी प्रयोग पछि साबुन पानीले राम्रि हातखुट्टा धुने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ३ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

ब्यावहारिक : २.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ९ : मिलिबगको ब्यबस्थापन गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. मिलिबग लागे नलागेको पहिचान गर्ने । ४. संक्रमित भाग काटेर जलाउने । ५. फिस आयल, रोसिन सोप ४० ग्राम प्रति लिटर पानीमा वा imidacloprid 0.5 मि लि प्रति लिटर पानीका दरले बोटमा स्प्रे गर्ने । ६. परभक्षि खपटे ७५० देखि १००० वटा प्रति हेक्टरका दरले खेतमा छोड्ने । ७. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ८. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : विषादी, मिलिबगको प्रकोप</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): मिलिबगको ब्यबस्थापन गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • संक्रमित भागको पहिचान गरी उचित तरिकाले नस्ट गरीएको । • उपयुक्त विषादीको छनौट गरी सहि अनुपातमा मिश्रण बनाइ स्प्रे गरीएको । • परभक्षी खपटे किरा उचित संख्यामा खेतमा छोडिएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>मिलिबग</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • पहिचान • महत्व • व्यस्थापन <p>परभक्षी खपटे</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • पहिचान • महत्व • पालन प्रक्रिया <p>विषादी ब्यायोग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>मिश्रण बनाउने विधि</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

फिस आयल, रोसिन सोप, पानी, Imidacloprid, परभक्षि खपटे, सिकेचर, सलाइ, मेजरिङ्ग सिलिन्डर, बाटा, बाल्टिन

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. विषादी बच्चाको पहुँचबाट टाढा राख्ने ।
४. विषादी प्रयोग पछि साबुन पानीले राम्रि हातखुट्टा धुने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : २ घण्टा
सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा
ब्यावहारिक : १.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. १० : पातबेरुवाको व्यवस्थापन गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. पात बेरुवा लागे नलागेको पहिचान गर्ने ४. संक्रमित पात जम्मा गरेर नष्ट गर्ने । ५. निममा आधारित किटनाशक विषादी ५ मिलि प्रति लिटर सर्फ पानीमा मिसाइ स्प्रे गर्ने । ६. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ७. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : विषादी, पात विरुवाको प्रकोप</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): पातबेरुवाको व्यवस्थापन गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • संक्रमित भागको पहिचान गरी उचित तरिकाले नस्ट गरीएको । • उपयुक्त विषादीको छनौट गरी सहि अनुपातमा मिश्रण बनाइ स्प्रे गरीएको • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>पातबेरुवा</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • पहिचान • महत्व • व्यवस्थापन <p>विषादी ब्यायोग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>मिश्रण बनाउने बिधि</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

निममा आधारित किटनाशक विषादी, सरफ, पानी, स्व्योयर, सलाइ, मेजरिङ्ग सिलिन्डर, हजारी

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. विषादी बच्चाको पहुँचबाट टाढा राख्ने ।
४. विषादी प्रयोग पछि साबुन पानीले राम्रि हातखुट्टा धुने ।

मोड्युल १३ : रेशम कीरामा लाग्ने रोगकीराको ब्यवस्थापन

समय : ४ घण्टा (सै) + १८ घण्टा (ब्या) = २२ घण्टा

पाठ्य विवरण : यस मोड्युलमा रेशम कीरामा लाग्ने रोगकीराको ब्यवस्थापन गर्ने कार्यसंग सम्बन्धित आवश्यक ज्ञान र सीपहरु समावेश गरीएको छ ।

उद्देश्य :

१. कीरा घरको निसंक्रमण गर्ने ।
२. रेशम कीरामा लाग्ने रोगकीराको परीक्षण गर्ने ।
३. सानो/ठूलो कीराको उपचार गर्ने ।
४. Muscardian रोगको उपचार गर्ने ।
५. ग्लासरी रोगको उपचार गर्ने ।
६. कुहिने रोग (फ्लाचरी) को उपचार गर्ने ।
७. बाहिरी कीरा, मुसा तथा पंछीहरुबाट संरक्षण गर्ने ।

कार्यहरु :

१. कीरा घरको निसंक्रमण गर्ने ।
२. रेशम कीरामा लाग्ने रोगकीराको परीक्षण गर्ने ।
३. सानो/ठूलो कीराको उपचार गर्ने ।
४. Muscardian रोगको उपचार गर्ने ।
५. ग्लासरी रोगको उपचार गर्ने ।
६. कुहिने रोग (फ्लाचरी) को उपचार गर्ने ।
७. बाहिरी कीरा, मुसा तथा पंछीहरुबाट संरक्षण गर्ने ।

कार्य विश्लेषण
रेशम कीरामा लाग्ने रोगकीराको ब्यवस्थापन

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ३ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

व्यावहारिक : २.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. १ : कीरा घरको निसंक्रमण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. पहिलो दिनमा कीरापालन घरको प्यासेजको निसंक्रमण गर्ने र शुद्ध हावा प्रवेशका लागि कीरापालन घरको भ्याल ढोका खोल्ने । ४. दोस्रो दिनमा ०.५ % को स्लेकड लाइम प्रति लिटर पानीमा मिसाई घोल तयार गरी कीरापालन घर र सामग्रीको निसंक्रमण गर्ने । ५. तेस्रो दिनमा पुन माथिको प्रक्रिया दोहोर्‍याई अतिरिक्त निसंक्रमण गर्ने । ६. कीरापालनपछि २ %को ब्लिचिंग धुलो २० ग्राम ब्याति लिटर तथा ०.३ % को स्लेकड लाइम ३ ग्राम ब्याति लिटर पानीमा मिसाई घोलमा कीरापालन घर निसंक्रमण गर्ने । ७. हावा नछिर्ने घरमा ५६ मिलि २% फर्मालिन ब्याति लिटर पानीमा ०.०५% सर्फमा घोली मिश्रण बनाइ स्प्रे गर्ने । ८. हावा नछिर्ने घरमा २५ डिग्री सेल्यियस भन्दा माथि तापक्रम र ७० % भन्दा माथि आद्रता कायम गर्ने । ९. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । १०. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): विषादी</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): कीरा घरको निसंक्रमण गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • भेण्टिलेसनको उचित व्यवस्था गरीएको । • विभिन्न घोलको मिश्रण अनुपात मिलाएर बनाइएको • हावा नछिर्ने घरमा उपयुक्त तापक्रम र आद्रता मिलाइएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>निसंक्रमण</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • प्रयोग विधि <p>रसायन</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • पहिचान • उपयोगिता • प्रयोग विधि <p>रसायन ब्यायोग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>मिश्रण बनाउने विधि</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

ब्लिचिंग पाउडर, सरफ, स्व्योयर, बाल्टिन, मेजरिंग सिलिण्डर, तराजु, स्लेकड लाइम (चुन पाउडर), हाते पन्जा, फिल्टर गर्ने कपडा(मस्लिनक्लथ), थर्मोमिटर, हाइग्रोमिटर

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. विषादी बच्चाको पहुँचबाट टाढा राख्ने ।
४. विषादी प्रयोग पछि साबुन पानीले हातखुट्टा धुने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ३ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

व्यावहारिक : २.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. २ : रेशम कीरामा लाग्ने रोगकीराको परीक्षण गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. कीराको चाल हेर्ने । ४. कीराले पात खाएको नखाएको हेर्ने । ५. मरेका कीराको संख्या गनेर रोग कीराको प्रकोपता बारे विश्लेषण गर्ने । ६. रोगको लक्षण र लार्भाको तत्कालिन अवस्था दाज्ने । ७. मरेका र संक्रमित लार्भाहरू परीक्षणका लागि ल्याबमा पठाउने । ८. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ९. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : ल्याब, कीराको चाल, रोगकीराको प्रकोपता गतिविधी</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): रेशम कीरामा लाग्ने रोगकीराको परीक्षण गर्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • कीराको गतिविधी बारे थाहा पाएको । • रोगको लक्षण बारे ज्ञान भएको • बाहिरि शत्रुकीराको ज्ञान भएको • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>रोग</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • प्रकार • पहिचान • लक्षण • महत्व • व्यवस्थापन <p>शत्रुकीरा</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • पहिचान • महत्व • व्यवस्थापन <p>रेशम कीरामा लाग्ने रोगकीराको परीक्षण गर्ने विधि</p> <p>रेशम कीरामा लाग्ने रोगकीराको परीक्षण गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Magnifying Glass, Brush, कीरा समाउने चिम्टा, Petri Dish

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ३ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

ब्यावहारिक : २.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ३ : सानो/ठूलो कीराको उपचार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१. आवश्यक जानकारी लिने ।</p> <p>२. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने ।</p> <p>३. ग्रेसरि, मस्कार्डाइन तथा अन्य रोगबाट जोगाउन रेशम किट ओखतीले सानो/ठूलो कीराको बेड निसंक्रमण गर्ने ।</p> <p>४. रेशम किट ओखतीको तयार गर्ने ।</p> <p>५. रेशम किट ओखतीका लागि प्रति सय ग्राम ओखति बनाउन १ ग्राम पाराफार्मालिडहाइड , २ ग्राम क्याप्टेन, ९६ ग्राम चुना र दुइ ग्राम बेञ्जोइक एसिड मिसाउने ।</p> <p>६. ब्याति ४०००० फुल (२ बक्स) बाट निस्कने कीराको लागि चाहिने रेशम किट औषधि ।</p> <p>७. पहिलो काचुली पछि - ३५ ग्राम</p> <p>८. दोस्रो काचुली पछि - १०५ ग्राम</p> <p>९. तेस्रो काचुली पछि - ३०० ग्राम</p> <p>१०. चौथो काचुली पछि पात खुवाउन आधा घण्टा अगाडि - ८४० ग्राम</p> <p>११. पाचौ अवस्थाको चौथो दिनमा - २९६० ग्राम यसरी कुल ३४४० ग्राम रेशम किटले बेडको निसंक्रमण गर्ने ।</p> <p>१२. अधिल्लो शरदकालीन र वर्षात समयमा कीरापालन गर्दा अन्य दिनहरूमा पनि (आर के ओ) वा बिजेता छर्ने ।</p> <p>१३. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।</p> <p>१४. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने ।</p>	<p>अवस्था (Condition): साना ठुला कीराको उमेर</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): सानो/ठूलो कीराको उपचार गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • विभिन्न रसायनको सहि परिमाण मिलाएर आर के ओ बनाइएको । • कीराको उमेर अनुसार औसधिको उपयुक्त मात्राले बेड निसंक्रमण गरीएको । • औसधि ब्यायोग गर्ने सहि समयको ख्याल गरीएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>रेशम किट ओखति</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • तयार गर्ने विधि • प्रयोग गर्ने विधि <p>लाभार्थ</p> <ul style="list-style-type: none"> • उमेर • औषधिको मात्रा <p>रसायन प्रयोग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>मिश्रण बनाउने विधि</p> <p>सानो/ठूलो कीराको उपचार गर्ने विधि</p> <p>सानो/ठूलो कीराको उपचार गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

पानी, स्बोयडर, मेजरिङ्ग सिलिन्डर, बाटा, बाल्टिन, पाराफार्मालिडहाइड, क्याप्टेन, चुना, बेञ्जोइक एसिड, तराजू

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. विषादी बच्चाको पहुँचबाट टाढा राख्ने ।
४. विषादी प्रयोग पछि साबुन पानीले राम्रि हातखुट्टा धुने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ३ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

ब्यावहारिक : २.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ४. Muscardian रोगको उपचार गर्ने

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. मस्कार्डियन रोग लागे नलागेको पहिचान गर्ने ४. पालनपोषण गर्नु अघि पालन क्षेत्रको निसंक्रमण गर्ने । ५. उपकरणहरूलाई घाममा सुकाउने । ६. पाल्ने कोठा र भाँडाकुँडालाई ५ प्रतिशत ब्लिचिड पाउडरले कीटाणुरहित गराउने । ७. पाल्ने कोठामा कम तापक्रम र उच्च आर्द्रता हुन नदिने । ८. रोग लागेका कीराहरू सङ्कलन गर्ने र तिनीहरूलाई पालनपोषण प्लटबाट टाढा जलाउने । ९. पालनपोषण गर्ने ओछ्यान पातलो र सुख्खा राख्ने । १०. लार्भामा कीटाणुनाशकको रूपमा Dithane M45 -3 kg/100 dfls (4000-50000 Larva) सप्लिमेन्ट ब्यायोग गर्ने । ११. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । १२. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): बिषादी</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): Muscardian रोगको उपचार गर्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • पालन क्षेत्र र उपकरणको किटाणुसोधन गरीएको । • उपयुक्त तापक्रम र आर्द्रता कायम गरीएको । • ओछ्यानमा किम्बु पातको घनत्व मिलाई सुख्खा राखिएको • सिफारिस मात्रामा डाइथेन एम ४५ प्रयोग गरीएको । • रोगी कीराहरू उचित तरिकाले नस्ट गरीएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>मस्कार्डियन</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • पहिचान • महत्व • व्यवस्थापन <p>निसंक्रमण</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • विधि <p>बिषादी ब्यायोग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>Muscardian रोगको उपचार गर्ने विधि</p> <p>Muscardian रोगको उपचार गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

ब्लिचिड पाउडर, पानी, स्प्रेयर, सलाइ, मेजरिङ्ग सिलिन्डर, बाटा, बाल्टिन

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. बिषादी बच्चाको पहुँचबाट टाढा राख्ने ।
४. बिषादी प्रयोग पछि साबुन पानीले राम्रि हातखुट्टा धुने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ३ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

ब्यावहारिक : २.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ५ : ग्लासरी रोगको उपचार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. ग्रेसरी रोग लागे नलागेको पहिचान गर्ने ४. लाभार्थको भिडभाड हुन् नदिने । ५. उपयुक्त भेन्टिलेसनको व्यवस्थापन गर्ने ६. परिपक्व कीराहरूलाई कोमल पातहरू नखुवाउने । ७. कीराको ओछ्यानको उचित सफाई गर्ने । ८. कीराको ओछयानामा चिस्यान हुन नदिने ९. मल जम्मा हुन नदिने । १०. रोग लागेका कीरा जम्मा गरी नष्ट गर्ने । ११. १:९ अनुपातमा ब्लिचिड पाउडर+चुना मिलाएर छर्किई कीराघर र उपकरणको निसंक्रमण गर्ने । १२. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । १३. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition): बिषादी, ग्रेसरी रोगको ब्याकोप पाल्ने कोठा, कीराको ओछ्यान</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): ग्रेसरी रोगको उपचार गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • लाभार्थको संख्या मिलाएको । • कोठामा भेन्टिलेसनको व्यवस्थापन गरीएको । • कीराको उमेर अनुसारको पातको व्यवस्थापन गरीएको । • कीराको ओछ्यानको उचित सरसफाई गरीएको । • रोगी कीराहरू प्रभावकारी ढंगले नस्ट गरीएको । • निसंक्रमण गर्ने बिषादी सहि अनुपातमा मिश्रण गरीएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको 	<p>ग्रेसरी</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • पहिचान • महत्व <p>निसंक्रमण</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • विधि <p>लाभार्थ</p> <ul style="list-style-type: none"> • उमेर • आहारा • संख्या • अवस्था <p>भेन्टिलेसन</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • महत्व • विधि <p>बिषादी ब्यायोग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>ग्रेसरी रोगको उपचार गर्ने विधि</p> <p>ग्रेसरी रोगको उपचार गर्दा ध्यान निदुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

ब्लीचिड पाउडर, स्ब्योयर, चूना, बाटा, बाल्टिन, पंखा

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
२. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
३. बिषादी प्रयोग पछि हात खुट्टा राम्ररी सफा गर्ने ।
४. बिषादी बच्चाको पहुँचबाट टाढा राख्ने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कूल समय : ३ घण्टा

सैद्धान्तिक : ०.५ घण्टा

ब्यावहारिक : २.५ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं. ६ : कुहिने रोग (फ्लाचरी) को उपचार गर्ने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. फ्लेचरी रोग लागे नलागेको पहिचान गर्ने ४. लाभार्थको भिडभाड हुन् नदिने । ५. उपयुक्त भेन्टिलेसनको व्यवस्थापन गर्ने ६. अधिकतम तापक्रम र सापेक्षिक आर्द्रता हुन नदिने । ७. रोगी र दूषित पात नखुवाउने । ८. रोग लागेका कीराहरू सङ्कलन गरी नष्ट गर्ने । ९. १:९ अनुपातमा ब्लिचिड पाउडर+चुना मिलाएर छर्किइ कीराघर र उपकरणको निसंक्रमण गर्ने । १०. ओछ्यानको उचित सफाई गर्ने । ११. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । १२. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : बिषादी, फ्लेचरी रोगको ब्याकोप, पाल्ने कोठा, कीराको ओछ्यान</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): कुहिने रोग (फ्लाचरी) को उपचार गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • लाभार्थको संख्या मिलाएको • कोठामा भेन्टिलेसनको व्यवस्थापन गरीएको । • कीराको उमेर अनुसारको पातको व्यवस्थापन गरीएको । • रोगी कीराहरू ब्याभावकारी ढंगले नस्ट गरीएको । • निसंक्रमण गर्ने बिषादी सहि अनुपातमा मिश्रण गरीएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>फ्लाचरी</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ परिचय ■ पहिचान ■ महत्व <p>निसंक्रमण</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ परिचय ■ महत्व ■ विधि <p>लाभार्थ</p> <ul style="list-style-type: none"> • उमेर • आहारा • संख्या • अवस्था <p>बिषादी ब्यायोग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>कुहिने रोग (फ्लाचरी) को उपचार गर्ने विधि</p> <p>कुहिने रोग (फ्लाचरी) को उपचार गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

स्प्रेयर, पानी, पंखा, बाल्टिन, थर्मामिटर, हाइग्रोमिटर

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. बिषादी बच्चाको पहुँचबाट टाढा राख्ने ।
४. बिषादी प्रयोग पछि साबुन पानीले राम्रि हातखुट्टा धुने ।

कार्य विश्लेषण (Task Analysis)

कुल समय : ४ घण्टा

सैद्धान्तिक : १ घण्टा

व्यावहारिक : ३ घण्टा

निर्दिष्ट कार्य (Task) नं.७ : बाहिरी कीरा, मुसा तथा पंछीहरुबाट जोगाउने ।

कार्य चरणहरू (Steps)	अन्तिम कार्यसम्पादन उद्देश्यहरू (Terminal Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक जानकारी लिने । २. आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने । ३. बाहिरी कीरा, मुसा तथा पंछीहरू देखे नदेखिएको पहिचान गर्ने । ४. चराचुरुङ्गीको समाधानका लागि कोठाको भ्याल ढोकामा उचित तरिकाले जाली लगाउने । ५. मुसा मार्ने जिङ्गफस्फाइट, मुसाको पासो वा मुसा साचो प्रयोग गर्ने । ६. कोठाको भुइमा प्लास्टर गर्ने । ७. कीरापालन र्याकको खुट्टामा पानीको प्लेट राख्ने । ८. भुसुनाको लागि Yellow sticky trap राख्ने । ९. कीरापालन र्याक वा ट्रेहरूमा नाइलनको भुल प्रयोग गरी भिँगा छिर्न नसक्ने बनाउने । १०. प्रयोग गरीएका औजार उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । ११. कार्यसम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था (Condition) : कीराघर</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): बाहिरी कीरा, मुसा तथा पंछीहरुबाट जोगाउने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • कीराघरको भ्याल ढोकामा उचित तरिकाले तारजाली गरीएको । • मुसाको पासो सहि स्थानमा राखिएको । • कोठाका भुइमा प्वाल टाली मुसा आउन नसक्ने बनाइएको । • कीरा, मुसा तथा पंछीहरू नछिर्ने गरी र्याकमा भुल लगाइएको । • कार्यसम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<p>बाहिरी कीरा, मुसा तथा पंछीहरू</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • पहिचान • प्रकार <p>बिषादी ब्यायोग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू</p> <p>बाहिरी कीरा, मुसा तथा पंछीहरुबाट संरक्षण गर्ने विधि</p> <p>बाहिरी कीरा, मुसा तथा पंछीहरुबाट संरक्षण गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू</p>

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

Yellow sticky trap, तारजाली, प्लेट, नाइलनको भुल, जिङ्गफस्फाइट, मुसाको पासो, मुसा साचो

सुरक्षा र सावधानी (Safety Precautions):

१. PPE अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।
२. औजारहरू चलाउँदा घाउ चोटपटक लाग्नबाट जोगिने ।
३. बिषादी बच्चाको पहुँचबाट टाढा राख्ने ।
४. बिषादी प्रयोग पछि साबुन पानीले राम्रि हातखुट्टा धुने ।

Infrastructures and Facilities

पेशा : रेशम उत्पादक (Silk Producer)

अवधि : ३९० घन्टा

समुहको आकार : २० जना

क्र.सं.	मानकविधि	सूचकाङ्क) अनिवार्य(कैफियत
१।	कक्षाकोठा र बस्ने तथा लेख्ने सुबिधा)फर्निचर(<ul style="list-style-type: none"> • पर्याप्त प्रकाश ,उपयुक्त तापक्रम र भेन्टिलेशन साथै ध्वनी नियन्त्रणको व्यवस्था भएको कक्षाकोठा) २२ वर्ग मी(. • कामको प्रकृति अनुसार वयस्क तथा आवश्यकता अनुसार विशेष क्षमता भएका प्रशिक्षार्थीलाई सजिलोसँग बस्न र लेख्न मिल्ने फर्निचरहरू) कम्तिमा २० सेट(• स्वास्थ्य तथा सुरक्षाको सुनिश्चितता 	
२।	अभ्यासस्थल)प्रयोगशाला , कार्यशाला अथवा कार्यस्थल(र बस्ने तथा लेख्ने सुबिधा)फर्निचर(<ul style="list-style-type: none"> • कामको प्रकृति अनुसार पर्याप्त प्रकाश , उपयुक्त तापक्रम र भेन्टिलेशन साथै ध्वनी नियन्त्रणको व्यवस्था भएको अभ्यासस्थल)क्षेत्रफल कम्तीमा २२ वर्ग मी(. • स्वास्थ्य तथा सुरक्षाको सुनिश्चितता • प्रयोगात्मक अभ्यास गर्दा व्यक्ति पिच्छे सामग्रीहरू • सेतो पाटी अथवा इजेलबोर्ड/पिनबोर्ड र मार्कर/फिलपचार्ट पेपर/मेटाकार्ड 	
३।	पिउने पानीको व्यवस्था	पिउने पानीको पर्याप्त व्यवस्था भएको	
४।	शौचालयको व्यवस्था	महिला ,पुरुष लगायत सबैको लागि सफा र व्यवस्थित शौचालयको व्यवस्था भएको	
५।	फायर एस्टिङ्गुइसर (Fire Extinguisher) र प्राथमिक उपचार बाकस	फायर इस्टिङ्गुइसर र प्राथमिक उपचार बाकसको व्यवस्था र सुलभ पहुँच भएको	

६।	पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य	<ul style="list-style-type: none"> • प्रत्येक प्रशिक्षार्थीलाई एक-एक सेट व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण र आधारभूत औजार सहितको टुलबक्स • प्राथमिक उपचार किट बाकस • सुरक्षासँग सम्बन्धित दृष्यसामग्रीहरू 	
७।	प्रशिक्षक	पाठ्यक्रममा निर्धारण गरिए बमोजिम	
८।	प्रशिक्षार्थी	पाठ्यक्रममा निर्धारण गरिए बमोजिम	
९।	औजार , उपकरण तथा सामग्रीहरू	पाठ्यक्रममा निर्धारण गरिए बमोजिम	
१०।	कार्यस्थलमा व्यावहारिक सीपको प्रयोग	वास्तविक कार्यक्षेत्रमा क्षमता/सीपको प्रदर्शन गर्ने गरी भ्रमण (Industry exposure) को व्यवस्था गरिएको	
११।	मूल्यांकन	<ul style="list-style-type: none"> • सबै योजनाका लागि मूल्याङ्कन मानक • योजना अनुसारको मूल्याङ्कन प्रणाली 	

औजार ,उपकरण तथा सामग्रीहरू Toos, Equipment and Materials
(२० प्रशिक्षार्थीको लागि)

व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण (Personal Protective Equipment)

क्र.सं.	विवरण	स्पेशिफिकेशन	एकाइ	परिमाण
१.	हेलमेट (Helmet)		Pcs	२२
२.	एप्रोन (Apron) वा सुरक्षा जेकेट (Safety jacket)		Pcs	२२
३.	पन्जा (Gloves)	Leather/cotton	Pair	२२/२२
४.	सेफ्टी Belts (अग्लो ठाउँमा खटमा बसेर काम गर्दा मात्र)		Pcs	२
५.	Ear plug (अत्याधिक आवाज भएको ठाउँमा काम गर्न परे मात्र)		Set	२२
६.	जुता (safety boot)		Pair	२२
७.	चस्मा (Safety glass)		Pcs	२२
८.	सुरक्षा डस्ट माक्स (Safety dust mask)		Pcs	२२

आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू
(२० जना प्रशिक्षार्थीको लागि)

क्र.सं.	नाम	संख्या
१.	कटो	१० वटा
२.	कोदालो	१० वटा
३.	कोदाली	५ वटा
४.	साबेल	५ वटा
५.	सिकेचर	२० वटा
६.	दाँते	१० वटा
७.	हँसिया	१० वटा
८.	मेजरिंग टेप	१० वटा
९.	करौती	५ वटा
१०.	Grafting Knife	२० वटा
११.	खन्ती	५ वटा
१२.	स्व्योर (२ लि, ५ लि, १६ लि)	३ वटा
१३.	Weighing Machine (1 kg, 5 kg, 100 kg)	३ वटा
१४.	डोको	१० वटा
१५.	नाम्लो	१० वटा
१६.	डोरी	१० कि.ग्रा.
१७.	बाँस	५० वटा
१८.	प्लाष्टिक	१ रोल
१९.	पोलीपट (थैला ३ X ७, ४ X ७, ६ X १०)	९ कि.ग्रा.
२०.	मैन	५ कि.ग्रा.
२१.	Grafting Tape	१ रोल
२२.	Masking Tape	२ वटा
२३.	Rootex Hormone (1,2,3)	३ वटा
२४.	Binding Wire	५ कि.ग्रा.
२५.	सिपोलिन (७०/९० गेज) (६ मि X १२ मि)	१ थान
२६.	इनामेल	१ लि
२७.	प्लाष्टिक लकर (प्रोफाइल)	२४ मी
२८.	Wheel Barrow	२ वटा
२९.	Green Net	१ रोल
३०.	प्लाष्टिक क्रेट	४ वटा
३१.	हजारी	४ वटा
३२.	पोलिथिन Flexible पाइप	१ रोल
३३.	Sprinkle	२ वटा
३४.	Polythine pipe Nozzle	१ वटा
३५.	मल	अवश्यकतानुसार
३६.	बालुवा	अवश्यकतानुसार
३७.	माटो	अवश्यकतानुसार
३८.	फ्रेम सहितको माटो चाल्ने जाली	२ वटा
३९.	Pruning Saw	१० वटा

पाठ्यक्रम निर्माण कार्यमा संलग्न विज्ञहरु

१. श्री खेमराज काफ्ले, विषय विज्ञ, दक्षता परियोजना, काठमाण्डौ
२. श्री उमादेवी श्रेष्ठ, विषय विज्ञ, कृषि ज्ञान केन्द्र, काभ्रे
३. श्री याम कुमारी श्रेष्ठ, विषय विज्ञ, राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, किर्तिपुर, काठमाण्डौ
४. श्री सीता लामा, विषय विज्ञ, ललितपुर महानगरपालिका, ललितपुर
५. श्री राम प्रसाद गौतम, विषय विज्ञ, एगो फोरेष्ट्री नर्सरी, काभ्रे
६. श्री श्याम प्रसाद ढकाल, विषय विज्ञ, KARDC, Tissue Culture, बागवाणी
७. श्री शालिकराम अधिकारी, विषय विज्ञ, कार्य दक्षता, काठमाण्डौ
८. श्री रामजी प्रसाद सापकोटा, विषय विज्ञ, आँप पिपल, गोरखा
९. श्री राजेन्द्र थापा, विषय विज्ञ, संचालक, टिस्यू कल्चर प्रयोगशाला, पनौती, काभ्रे
१०. डा. रमिना मानन्धर, विषय विज्ञ, कुसुन्ती, ललितपुर
११. श्री शम्भु तामाङ्ग, विषय विज्ञ, बुद्ध फलफूल नर्सरी, काभ्रे
१२. श्री अन्जना पौडेल, विषय विज्ञ, काठमाण्डौ
१३. श्री सपना गुरुङ्ग, विषय विज्ञ, काठमाण्डौ
१४. श्री कृष्ण पौडेल, विषय विज्ञ, काठमाण्डौ
१५. श्री भरत विक्रम रावत, कृषि प्रशिक्षक, राप्ती प्राविधिक शिक्षालय, दाङ्ग
१६. श्री योग नारायण चौधरी, कृषि प्रशिक्षक, राप्ती प्राविधिक शिक्षालय, दाङ्ग
१७. श्री रिया अर्याल, विषय विज्ञ, गढुवा गाउँ पालिका वडा नं. ४, हडैया, दाङ्ग
१८. श्री अन्जित चौधरी, विषय विज्ञ, गढुवा गाउँ पालिका वडा नं. ३, गोबरडिया, दाङ्ग
१९. श्री भरत साह, विषय विज्ञ, गढुवा गाउँ पालिका वडा नं. ४, हडैया, दाङ्ग
२०. श्री गोविन्द बहादुर रायमाझी, विषय विज्ञ, गढुवा गाउँ पालिका वडा नं. ४, हडैया, दाङ्ग
२१. श्री प्रजापति साह, विषय विज्ञ, गढुवा गाउँ पालिका वडा नं. ४, हडैया, दाङ्ग
२२. श्री सुनिता अधिकारी, विषय विज्ञ, गढुवा गाउँ पालिका वडा नं. ४, हडैया, दाङ्ग
२३. श्री भिमा भर, विषय विज्ञ, गढुवा गाउँ पालिका वडा नं. ४, हडैया, दाङ्ग
२४. श्री महेश अधिकारी, विषय विज्ञ, गढुवा गाउँ पालिका वडा नं. ४, हडैया, दाङ्ग
२५. श्री राम लक्ष्मण साह, विषय विज्ञ, नमुना रेशम कृषक समुह, गढुवा, हडैया, दाङ्ग
२६. श्री बसन्ता श्रेष्ठ, विषय विज्ञ, नमुना रेशम कृषक समुह, गढुवा, हडैया, दाङ्ग